Դ· ՏԱՐԻ ԹԻՒ 922 ՈՒՐԲԱԹ 30 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1887 (Ն· Տ·) 11 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1887 16 ՃԻՄԱԶԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1304

20 ՓԱՐԱ (ՑՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

غلطه‌ده نورادونكيان خاننده ، آره‌ولك
غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ (ՑՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ· Պոլսոյ համար Տարեկան	ղուրուշ արծաթ	160
» Վեցամսեայ	»	80
» Եռամսեայ	»	40
Գաւառաց համար տարեկան Թղթատարով տարեկան	»	240
Գաւառաց համար վեցամսեայ Թղթատարով վեցամսեայ	»	120
Օտար երկիրներ, տարեկան	ֆրանք	56
» վեցամսեայ	»	28

[illegible]

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Deïrmen Han Constantinople.

Կ. ՊՈԼԻՍ, 30 ՅՈՒՆՈՒԱՐ, 1887

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԱՂՋԿԱՆՑ ԱՐՈՒԵՍՏԱՆՈՑՆ Ի ԲԵՐԱ

Գոհունակութեամբ կը հաստատենք թէ Բերայի մէջ աղջկանց Արուեստանոց մը հիմնելու գաղափարն օրինակելի արագութեամբ մը ստացած է գործնական կերպարան մը։ Ամեն ինչ որոշուած լմնցած է սոյն բազմօգուտ հաստատութեան մասին, և բացումը քանի մը շաբաթէն կրնայ տեղի ունենալ։ Ազգ. Վարչութենէն վաւերացեալ կանոնագիրը կը պարունակէ ամեն փափաքելի ծանօթութիւն այս՝ մեզ համար՝ նորանշան հաստատութեան մասին։ Արուեստանոցին նպատակն է հայ աղջկանց ուսուցանել գործնական միջոցներով՝ կարելու արուեստը, ձեւագիտութիւն, ասեղնագործութիւն, զանազան տեսակ ձեռագործ, պատրաստել՝ ի մի բան՝ մասնագէտ արուեստաւորուհիներ, և հաստատութեան դրամագլուխն այս արուեստից միջոցաւ շահագործել ի զարգացում և ի յարատեւութիւն Արուեստանոցին։ Խնամակալութիւն մը հնգամեայ պայմանաժամով պիտի մատակարարէ զայն, համարատու ըլլալով առ Թաղ. Խորհուրդն Բերայի և սա՝ առ Կեդր. Վարչութիւնն։ Խնամակալք են Վսեմ. Յովհաննէս էֆէնտի Նուրեան, Մեծ. Գրիգոր էֆէնտի Կիւմիւշկէրտան, Տիգրան էֆէնտի Տավուտեան, Կարապետ էֆէնտի Փապուճճեան։ Հինգերորդ անդամ մ'եւս պիտի ընտրուի։ Թաղ. Խորհուրդն արտօնեալ է 1,200 ոսկի հանգանակել, իբրեւ դրամագլուխ Արուեստանոցին։ Խնամակալութիւնը կրնայ արդիւնաւորել սոյն դրամագլուխ, կտակներ և նուէրներ ընդունիլ, և արտասովոր հասոյթ գոյացնել։ Բայց պիտի գործէ այնպէս որ Արուեստանոցը դրամական ո՛և է պարտականութիւն չդնէ Թաղ. Խորհրդոյ սնտուկին վրայ։ Արուեստանոցին գործառնութեանց տարեկան համարատուութիւնը Թաղ. Խորհրդոյ միջոցաւ պիտի ներկայացուի Վարչութեան։ «Եթէ փորձառութեամբ հաստատուի թէ Արուեստանոցը կարող չպիտի ըլլայ բաւական հասոյթ արտադրել իւր մատակարարութեան ծախուց դիմագրելու համար, Խնամակալութիւնը պարտաւոր պիտի ըլլայ, առանց սպասելու իսկ տարեկան համարատուութեան ժամանակին, ներկայել իւր կացութիւն առ Թաղ. Խորհուրդն, որ կը տեղեկագրէ առ Կեդր. Վարչութիւն, որպէս զի անմիջապէս դարման տարուելով, ապագային վրայ բեռ չբարդուի, և պարտք չգոյանայ։»

Հինգ տարի սահմանուած է Արուեստանոցի ուսմանց շրջանն։ Արուեստանոցի մէջ ուսուցանելի առարկայից պաշտօնական ցուցակը սա է. «Ա. Իգական սեռի ամեն տեսակ զգեստուց պատրաստութեանց եղանակն, արանց առտնին ճերմակեղէնք և հանդերձեղէնք, նոյնպէս երկու սեռի փոքր տղայոց հագուստ կարելու արուեստն իւր բոլոր ճիւղերով։ Բ. Սեռնէ եւ [illegible] աշխատութիւնք (մեքենայի վրայ) իրենց բոլոր ճիւղերով։ Գ. Ասեղնագործութիւն ([illegible] ևն.)։ Դ. Ծաղկայինքն ոսկեթել բանուածք։ Ե. [illegible] (իւր արդի ստացած նորաձեւութեամբքն)։ Զ. Մեքենայով գուլպա հիւսել։ Է. Արեւելեան զանազան կերպասից չինութեան եղանակը։ Խնամակալութիւնը մասնաւոր հոգ պիտի տանի որ այս արուեստներ հետզհետէ իրենց ստացած կատարելագործութեան մէջ ուսուցուին։»

Բերայի աղջկանց Արուեստանոցը Բերացի աղջիկներ միայն չպիտի ընդունի, այլ ուրիշ Թաղերէն ալ պիտի ընդունի, թէեւ այս մասին որոշ տրամադրութիւնք չկան։ Ընդունելութեան պայմանն է որ աշակերտուհին 12 տարին լրացուցած ըլլայ, և ներկայէ իւր Թաղի Խորհրդէն վաւերացեալ ծննդեան և պատուասէր վկայական։ Ամեն աշակերտուհի յանձն պիտի առնու առաջին տարին ձրիապէս աշխատիլ։ Առաջին երկու տարին ուսմանց ծրագրոյն նոյն միջոցի համար նշանակած արուեստները միայն պիտի սովրի։ Իսկ մնացեալ երեք տարիները՝ մասնագէտ ըլլալու համար՝ կրնայ ուզած ճիւղը ընտրել։ Արուեստանոցին մէջ պատրաստուած ո՛ և է աշխատութիւն Արուեստանոցին սեփականութիւն պիտի ըլլայ, և ձրիաբար ոչինչ դուրս պիտի հանուի։ Աշակերտուհիք երկրորդ տարւոյն սկիզբն, եթէ արդիւնաւոր աշխատութիւն արտադրեն, պիտի կրնան օրական վարձ մ'ընդունիլ, պայմանաւ որ արտադրեալ աշխատութեան արժէքին վրայ հաստատուելիք առ նուազն 20 առ 100 շահ մնայ։ Առաջին երկու տարին աշակերտուհիք հարիւրէ աւելի չպիտի ըլլան։ Բարեկեցիկ ընտանեաց օրիորդք, եթէ փափաքին հետեւիլ Արուեստանոցին ուսմանց, պիտի վճարեն ամսաթոշակ մը, եւ ներքին կանոնաց պիտի հնազանդին։ Հնգամեայ շրջանն աւարտելով վկայական ընդունող աշակերտուհիք կրնան աշխատիլ Արուեստանոցին մէջ իբրեւ կամաւոր գործաւորուհի՝ Տեսչութեան տուած գործերը կատարելու համար, փոխադարձ համաձայնութեամբ որոշեալ թոշակ մ'ընդունելով։

Արուեստանոցին ներքին վարչութիւնն յանձնուած է Տեսչի մը, պատասխանատու առ Խնամակալութիւնն։ Արուեստանոցը նաեւ պիտի ունենայ Հաշուակալ մը եւ Հսկող մը, ինչպէս նաեւ մէկ կամ քանի մը դասատուներ, և մտեւ մը։ Ամեն եղանակի մէջ, ցորեկի ճաշէն ետք մէկ ժամ դադար պիտի տրուի, յորում աշակերտուհեաց պիտի աւանդուին չորս գործողութեանց, գծագրութեան և իրագիտութեան դասեր։

Ս. Զատկի, Ս. Ծննդեան և Բարեկենդանի առթիւ երեքական օր, և խաչանիշ տօնի օրերն, ինչպէս նաեւ Վեհ. Կայսեր Ծննդեան և Գահակալութեան տարեդարձի օրերն արձակուրդ պիտի տրուի։ Ցուլիս և օգոստ. ամսոց մէջ աշակերտուհեաց բացակայութիւնք նկատողութեան չպիտի առնուին։ Բայց այս ամիսներու մէջ Արուեստանոցը բաց պիտի մնայ յաճախել ուզող աշակերտուհեաց համար, և ասոնց մէջ թոշակաւորներուն զեղչ չպիտի ըլլայ։

Բերայի իգական սեռի վարժարանաց Խնամակալուհի Տիկնայց կը պատկանի իրենց յարմար դատած եղանակաւ առօրեայ հսկողութիւն ի գործ դնել Արուեստանոցին վրայ, որպէս զի հոն յաճախող օրիորդք ըստ ամենայնի բարի վարուց մէջ դաստիարակուին, և յապագային պարկեշտ մայրեր ըլլալ պատրաստուին։ Շաբաթը մէկ անգամ Բերայի եկեղեցականաց դասէն կրօն. ժողովէ արտօնեալ եկեղեցական մը Արուեստանոցին սրահը մէկ ժամ պիտի խօսի քրիստոնէական և բարոյագիտութեան վրայ, և բոլոր աշակերտուհիք պարտաւորիչ կերպիւ պիտի ունկնդրեն։ Արուեստանոցը պիտի ունենայ յատուկ բժիշկ, որ շաբաթն երկիցս պիտի այցէ, նաև դեղարան մ' սկզբնական և անմիջական դարմանց համար, որք ձրիապէս պիտի մատակարարուին աշակերտուհեաց։

Արուեստանոցի քննութիւնք վեցամսեայ և տարեկան են։ Վեցամսեայ քննութիւնք պիտի կատարուին ի ներկայութեան Խնամակալութեան, Թաղ. Խորհրդոյ և Խնամակալուհի Տիկնայց։ Տարեկան քննութեանց, որք ամեն յունիս 1 ին, պիտի հրաւիրուին Թաղ. Խորհուրդ, Ազգ. Վարչութեան Ուսումն. և Տնտես. Խորհուրդք, աշակերտուհեաց ծնողք, փափաքողք, մասնագէտք։ Վկայականները կը ստորագրեն Տեսուչն և Խնամակալութիւնն, և կը վաւերացնէ Թաղ. Խորհուրդը։ Շրջանաւարտ աշակերտուհիք պարտին երեք ամիս ձրի աշխատիլ Արուեստանոցին մէջ, եթէ թոշակաւոր եղած էին, և յետոյ առնուլ իրենց վկայականն։ Արուեստանոցի մէջ կատարուելի գործերու համար յաճախորդաց կողմէ յանձնարարութիւնք պիտի ընդունուին, ուղղեալ առ Խնամակալութիւնն։ Անոնց գինը կը սահմանուի Տեսչէն և Հաշուակալէն հետ։

* * *

Ասոնք են գլխաւոր տրամադրութիւնք հաստատեալ իգական Արուեստանոցի կանոնագրոյն։ Արուեստանոցին բացման գործոյն Ազգն երկու միջոցով կը մասնակցի, առաջինն է՝ Բերայի Թաղին շէնքերէն մին ձրիապէս յատկացնելով Արուեստանոցին, և երկրորդ՝ արտօնելով 1,200 ոսկւոյ հանգանակութիւն մը, որ հանգանակիչ մասնախմբի մը ձեռօք կը կատարուի։ Արուեստանոցը կը բացուի Նալեանի Նարեկեան վարժարանին շէնքին մէջ, որ՝ վերջին հրդեհէն այրած՝ այս անգամ վերականգնեցաւ։ Թաղ. Խորհուրդն և Բերայի եկեղեցական դասը կը վկայեն թէ այս շէնք Ս. Երրորդութեան եկեղեցւոյն շրջափակին մէջ գտնուելովը հանդերձ ո՛ և է անպատեհութիւն չունի Արուեստանոցի յատկանալու։ Անոնք յղացած են Արուեստանոցի գաղափարն այնու համոզմամբ թէ, «եթէ չքաւոր աղջկանց ապրուստ ճարելու եղանակը չցուցուի, ի բարոյական կորուստ կը դիմեն»։ Թաղ. Խորհուրդն առ Վարչութիւնն ուղղեալ մէկ պաշտօնագրովը կը նկատէ թէ, Արուեստանոցին յարատեւութեան և ապահովութեան պայմաններուն մէջ պահելու մասին, զայն կը համարի «գործարան մը, որ իւր դրամագլուխը շահագործելու ամեն հնարաւորութիւնները իւր մէջ պիտի պարունակէ, եւ սոյն գործարանի զարգացումէն ու բարգաւաճումէն միայն պիտի բղխին այն մեծ օգուտներն որք «իրաւամբ կ'ակնկալուին հայազգի իգական սեռի վիճակին բարւոքմանը»։ Ինչ որ ալ ըլլայ այս քիչ մը մութ պարբերութեան ճիշդ իմաստը, սա յայտնի է թէ, հայազգի իգական սեռի վիճակին բարւոքման չի բաւեր լոկ մտային կրթութիւն, այլ պէտք է միջոցներ խորհիլ չքաւոր Հայուհեաց ապրուստի խնդիրն ըստ կարելւոյն դիւրացնելու համար, եւ այս մտօք Տնտեսական Խորհուրդն ևս կը գնահատէ Բերայի իգական Արուեստանոցի գաղափարը, «թէ՛ իբրեւ պատուար մ'ընդդէմ նորաձեւութեան առթած աւերումն ծախուց և թէ իբրեւ նախադուռն առտնին տնտեսութեան»։ Տնտես. Խորհրդոյ պաշտօնագրոյն մէջ միակ բախտաւոր դիտողութիւնը կրնանք համարել զայս. որովհետեւ իւր միւս դիտողութեանց ո՛չ մին ի հաշիւ առնուած կը գտնենք կանոնագրոյն մէջ, թէեւ չենք կարծեր թէ այդ պատճառաւ գործն իրապէս թերի մնացած ըլլայ։

Մեր գաղափարը սոյնպիսի հաստատութեան մը օգտակարութեան՝ վրայ՝ յայտնած էինք անցեալ տարւոյ նոյմ. ի սկիզբն ի վեր քանի մը յօդուածովք, և այժմ պէտք չունինք կրկնելու թէ, վերոգրեալ պայմաններով ապահովեալ, Բերայի իգական Արուեստանոցը թէ՛ ուղղակի և թէ անուղղակի կարեւոր ծառայութիւն մը պիտի կրնայ մատուցանել հայ իգական սեռի վիճակին բարւոքման։ Ուղղակի օգտակար պիտի ըլլայ, համեմատութեամբ այն աղքատիկ աղջկանց որոց նիւթական բարեկեցութեան հետ բարոյական վիճակն ևս պիտի ապահովէ։ Անուղղակի օգտակար պիտի ըլլայ, առաջին գործնական օրինակն զօր պիտի տայ սոյնպիսի հաստատութեան մը կարելիութեան, որով թէ՛ Կ. Պոլսոյ մէջ և թէ Կ. Պոլսէ դուրս նմանօրինակ հաստատութեանց նախատիպար մը պիտի ըլլայ։ Այս ամեն ակնկալութեամբք, լիակատար յաջողութիւն կը մաղթենք Բերայի Արուեստանոցին Խնամակալութեան։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵԳԻՊՏՈՍ. Անգլ. գործակալ Սըր Իվլին Պէյրինկ փետր. 4ին Ապտինի Պալատն երթալով, Խտիվին ներկայացուց զՊ. Ագէնլի, որ, ինչպէս կը յիշուի, կ'երթայ փոխել [illegible] փաշան։

—Անգլ. Կառավարութիւնն, որ ցարդ կը հակառակէր, այժմ հաւանեցաւ Սուտանի հետ վաճառականութեան վերաբացման, ինչպէս կը ծանուցանէր վերջին Սուրհանդակը։ Սուտան զրկուած վաճառքէն մաքս չպիտի առնուի։ Բայց եգիպտական ոստիկանութիւնը պիտի զգուշէ Սուտան զրկել ուզուած ամեն զէնք և ռազմամթերք։ Թէեւ Անգլիացիք եւ եգիպտական իշխանութիւնք Սուտանի խռովութեանց սկիզբէն ի վեր չեն դադրած արգիլելէ զինուց և ռազմամթերաց առաքումն ի Հարար, բայց ըմբոստ Սուտանցիք [illegible] զինեալ են միշտ, և ռազմամթերք երբեք չէ պակսիր անոնց։ Սուտանի ապստամբք կ'երեւի թէ դաշնակիցներ ունին մինչեւ ի Ճէզզայ և ի Տրիպոլիս, ուստից՝ անապատի մէջէն՝ կը ստանան շատ մը պիտոյք, և յայտնի է թէ Կարմիր Ծովու եզերքն եւս միշտ ալ չի պաշտպանուիր, որով Օսման Տիկնա այն կողմէն եւս կարող կը լինի զէնք ընդունիլ։

—ՖՐԱՆՍԱ. Գժգոհութեամբ կը տեսնէ իւր հողին վրայ օտարազգեաց աճումն, և կը ջանայ կրճատել օտարաց ֆրանսական հպատակութեան իրաւունք ստանալու դիւրութիւնքը։ Վերջին վիճակագրութիւնը կը ցուցնէ թէ Ֆրանսա, 38,000,000 բնակչօք, 1,115,000 օտարազգի ունի իւր մէջ, այսինքն՝ 1 առ 34։ Բայց օտարք ամենէն աւելի են երկրին արեւմտեան և հիւսիսային սահմանաց վրայ, որը իւր տեսակ կղզի կը կազմէն։ Ի Բարիզ և ի շրջակայս 213,000 օտարազգիք կան 2,961,000 բնակչաց մէջ, կամ 1 առ 14։ Հիւսիսային նահանգաց մէջ շատ աւելի է օտարազգեաց համեմատութիւնն առ բուն Ֆրանսացիս, մինչ Վանտէի նահանգին մէջ 3,600 հոգւոյ վրայ մէկ օտարազգի միայն կայ։ Օտարազգեաց Ֆրանսայի մէջ բազմանալուն վտանգն այն է թէ, ի մասին ներքին քաղաքականութեան, նոքա հայրենիքի և ազգութեան գաղափարէն զուրկ աշխարհաքաղաքացի տարր մը կը կազմեն, և ընկերվարական ու անիշխանական ծայրայեղ գաղափարաց գլխաւոր վառաբան կը գտնան, մինչ արտաքին քաղաքականութեան մասին, թշնամական արշաւանքի մը պահուն երկրին ապահովութեան համար իսկ վտանգաւոր կրնան դառնալ։

—ՎԻԿՏՈՐԻԱ ԹԱԳՈՒՀԻՈՅՆ Թագաւորութեան մօտալուտ Յիսնամեակին առթիւ, բրիտանական Տէրութեան ամեն կողմերը պատրաստութիւնք կը կատարուին. Հնդկաստանի մէջ հանդէսը պիտի կատարուի փետր. 16 ին և 17ին։

Այս առթիւ, Հնդկաստանի ինքնօրէն բնիկ Իշխանք մէկ մէկ օգտակար գաղափար իրագործելու վրայ են։ Բադնայի ժողովուրդը Վիքդորիա կայսրուհւոյն Յիսնամեակին առթիւ Արուեստական Վարժարան մը կը հիմնէ։ Կվալիօրի հնդիկ Խնամակալութիւնը «Վիքդորիա Քոլէճ» մը պիտի հիմնէ։ «Նիզամ» կոչուած մահմետական բնիկ Իշխանը մեծ հացկերոյթ մը պիտի տայ, լուսավառութիւն պիտի կատարէ, եւ Վիքթորիա կայսրուհւոյն անուան նուիրեալ իգական Հիւանդանոց մը պիտի հաստատէ։ Միզորի Մահարաճան մեծկակ գումար մը պիտի զրկէ ի նպաստ Լոնտոնի մէջ հիմնելի «Կայսերական Կաճառին», որ պիտի ըլլայ յաւերժական յիշատակ Թագուհւոյն Յիսնամեակին, իսկ և իւր հնդիկ ժողովրդեան մէջ նմանօրինակ Կաճառ և Մնայուն Արուեստահանդէս մը պիտի հիմնէ։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

Ռուսքի Կուրիէր մասնաւոր ուշադրութեամբ կը հրատարակէ հետեւեալ [illegible] իւր [illegible] երկուշաբթի. «Նորին Գերազանցութեան Յովհաննէս Դէլեանեան, Նախարար Հանրային Կրթութեան, Յունուար 17ին իւր բարձր [illegible] պատուեց Ռուսքի Կուրիէրի խմբագիրն զՊ. Ն. Պ. Լանինն։ Մասնաւոր գոհունակութեամբ այս [illegible] կը յիշենք մեր տարեգրութեան մէջ, ի նշան յարգանաց և վստահութեան զորս բարձրաստիճան անձինք կը տածեն ռուսական ոգւոյն և պատուաւոր մամուլի նկատմամբ»։

Անհաւանական կը թուի յայտնուած թէ Ռուսիոյ Հանրային կրթական նախարար Յովհաննէս Դէլեանեան պիտի արձակուի իւր պաշտօնէն. ընդհակառակն այժմ կրթական նախարարի յարգանքն աւելի մեծ է ի Ռուսիա քան երբէք, մանաւանդ Մոսկուայի մէջ, որ Ռուսիոյ սիրտն է։ Մոսկուայի լրագրերը նախարարի մեկնելուն առթիւ կը ծանուցանեն, ի մէջ այլոց, թէ նա հաճոյական տպաւորութիւն և յիշատակ թողուցած է Մոսկուայի կրթական շրջանակաց մէջ։

Թիֆլիսէն կը հեռագրեն ռուսական լրագրաց թէ Կավկասոյ երկաթուղւոյ գիծերը բոլորովին ծածկուած են առատ քանակութեամբ ձիւնով։ Սուրամի անցքի ձիւնով լեցուած ըլլալուն պատճառաւ երկաթուղւոյ գնացքն ընդհատուած է։

Ռուսիայէն Աւստրիա ձի փոխադրելու արգելքի համար այժմ ռուսական կառավարութիւնը խիստ հսկողութիւն ի գործ կը դնէ։ Ձիերու փոխադրումն առ հասարակ կը կատարուէր Պոդոլիի և Վոլինեայի նահանգներէն եւ իւրաքանչիւր տարի աւելի քան 45,000 ձի կը փոխադրուէր Ռուսիայէն Աւստրիա, առաւելապէս Հունգարիական բանակի համար։

Ռուսիոյ Առեւտրական ընկերութեան յանձնաժողովն այժմ պարբերաբար ի նկատ կը գումարի Ռուսիոյ առեւտրագործութեան և վաճառականութեան նոր մզումն տալու միջոցներ խորհելու դիտաւորութեամբ, և մասնաւորապէս ի նկատ պիտի առնու Ամուրի գետերկրեայ նահանգի վաճառականութիւնն։ Այդ երկրի մէջ, ազատ նաւահանգիստ ըլլալուն պատճառաւ, վաճառականութիւնը բոլորովին կը գտնուի օտար ազգաց ձեռքը։ Տարեկան 12,000,000 ռուբլիի ապրանք կը ներմուծուի այդ երկրին։ Օտար վաճառականաց թիւն է 800, իսկ ռուս վաճառականացն այդ թիւի մէկ երրորդ-

—)(30)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻՒԼ ՎԵՐՆ

ՀԻՆԳ ՇԱԲԱԹ ՕԴԱՊԱՐԿՈՎ

ԵՐԿՐԱԽՈՒԶԱԿԱՆ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ
ԵՐԵՔ ԱՆԳԼԻԱՑԻՈՑ Յ'ԱՓՐԻԿԷ

ՊՍԱԿԵԱԼ Ի ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՃԵՄԱՐԱՆԷՆ

ԳԼՈՒԽ ԺԶ·

—Ո՛չ, ես չեմ կրնար աչքս փակել։ Մտմտուքս չքնացներ զիս։ Վաղը, բարեկա՛մք, եթէ հովը յաջող ըլլայ, ուղղակի դէպի հիւսիս կ'երթանք, եւ թերեւս կը գտնենք Նեղոսի ակունքն, որք անթափանցելի գաղտնիք մ'են մինչեւ ցարդ։ Մեծ գետին ականց մօտ չեմ կրնար նընջել։»

Քէննէտի եւ Ճոյէ, որք այս գիտական մտահոգութիւնները չունէին, շատ չանցաւ՝ խոր քուն մը քաշել սկսան տօքթորին պահպանութեան տակ։

Չորեքշաբթի, 23 ապրիլ, Վիքթորիա ճանբայ ելաւ առաւօտեան ժամը չորսին գորշախառն երկինքով մը. գիշերը դժուարաւ կը բաժնուէր լճին ջուրերէն, որք թանձր մէգով ծածկուած էին. բայց, շատ չանցաւ, բուռն հով մը փարատեց մէգը։ Վիքթորիա քանի մը վայրկեան տատանեցաւ հակառակ հոսանաց մէջ, եւ վերջապէս ուղղակի դէպ ի հիւսիս ամբարձաւ։

Տօքթոր Ֆէրկիւսոն ուրախութեամբ ծափ զարնել սկսաւ։

«Լաւ ճանբու մէջ ե՛նք, գոչեց։ Կա՛մ այսօր պիտի տեսնենք զՆեղոս, կա՛մ երբեք։ Բարեկա՛մք, ահա կ'անցնինք հասարակածն, եւ մեր կիսագո՛ւնտը կը մտնենք։

—Օ՛, ըսաւ Ճոյէ, կը կարծէ՞ք, տէ՛ր իմ, թէ հասարակածն աստէ՞ կ'անցնի։

—Ճիշդ այս տեղէն, տղա՛ս։

—Ուրեմն, եթէ կը ներէք ինձ, յոյժ պատշաճ կը լինի ոռոգել զայն, առանց ժամանակ անցունելու։

—Օ՛ն, խմէ գաւաթ մը գրոգ, պատասխանեց տօքթորը ծիծաղելով. աշխարհագրութիւնն հասկնալու այնպիսի եղանակ մ'ունիս, որ անհաճոյ չէ։»

Եւ այսպէս տօնեցաւ Վիքթորիայի անցն հասարակածին գծէն։

Օդապարիկն արագապէս կը սլանար։ Արեւմտեան կողմը կը տեսնուէր ցած եւ քիչ անհարթ եզր մը. աւելի ներսերն՝ Իւկանտայի եւ Իւզոկայի բարձրիկէկ սարահարթները։ Հովին արագութիւնն աւելի կը սաստկանար. ժամն երեսուն մղոնի մօտ։

Նիանզայի ջուրերն ուժգնապէս յուզուելով կը փրփրէին ծովու ալեաց պէս։ Քանի մը խոշոր կոհակաց ձեւէն, որք հովուն դադարման միջոցներուն մէջ երկար ժամանակ կը տատանէին, տօքթորն հասկցաւ որ լճը մեծ խորութիւն պարտէր ունենալ։ Հազիւ մէկ կամ երկու անարուեստ նաւակներ նշմարուեցան այս արագ անցքի միջոցին։

«Այս լիճ, ըսաւ տօքթորն, իւր բարձր դիրքով, անտարակոյս բնական ընդունարանն է Ափրիկէի արեւելակողման գետերուն։ Երկինք այդ գետերէն շոգիացմամբ ծծած ջուրերն անձրեւներով կը հատուցանէ. ուստի հաւաստի կը թուի ինձ թէ Նեղոս ասկից պարտի առնուլ զիւր ծագում։

—Հարկաւ պիտի տեսնենք» պատասխանեց Քէննէտի։

Ժամն իննին միջոցներն արեւմտեան եզրը մօտեցաւ. ամայի եւ ծառոտ կ'երեւէր։ Հովը քիչ մը բարձրացաւ դէպ յարեւելք, եւ լճին միւս եզրը կրցաւ նշմարուիլ, որ կորանալով կ'երթար յոյժ բաց անկիւնի մը կը յանգէր դէպի հիւսիսային լայնութեան 0° 40′ աստիճանը։ Բարձրաբերձ լերանց չոր սարեր ցցուած էին Նիանզայի այդ ծայրը, բայց անոնց միջեւ խոր եւ ոլորապտոյտ կիրճ մ'անց կուտար յորձնառանդ գետի մը։

Տօքթոր Ֆէրկիւսոն, օդապարիկը կառավարելով հանդերձ, անյագ աչքով կը կը զննէր երկիրը։

«Տեսէ՛ք, բարեկամք, տեսէ՛ք, գոչեց, Արաբաց պատմութիւնները ճիշդ էին։ Գետի մը խօսք կ'ընէին, որոյ միջոցաւ Իւքերէուէի լիճը դէպի հիւսիս կը պարպուէր, եւ այդ գետ գոյութիւն ունի ահա, եւ այնպիսի արագութեամբ կը վազէ, որ մեր արագութեան կրնայ հաւասարիլ։ Եւ այս ջրոյ կաթիլ, որ մեր ոտից տակ կը սահի, պիտի երթայ անշուշտ խառնուիլ Միջերկրականի կոհակաց հետ։ Նեղո՛սն է։

—Նեղո՛սն է, կրկնեց Քէննէտի, Սամուէլ Ֆէրկիւսոնի խանդէն յափշտակեալ։

—Կեցցէ՛ Նեղոս, գոչեց Ճոյէ, որ ուրախ եղած ժամանակ կեցցէ՛ գոչելու նիւթ կը փնտռէր։

Անհեթեթ ժայռեր տեղ տեղ կը խափանէին այս խորհրդաւոր գետին ընթացքը։ Ջուրը կը փրփրէր, յորձանքներ ու ջրվէժներ կը կազմուէին, որք տօքթորին նախատեսութիւնները կը հաստատէին։ Շրջակայ լեռներէն հարիւրաւոր ուղխեր կը հոսէին փրփրալից։ Գետնէն ցան եւ ցիր ջրոյ նուրբ հոսանքներ բղխելով, զիրար կը կտրէին, միմեանց հետ կը խառնուէին, արագութեամբ կը մղէին, եւ ամենն ալ կը վազէին դէպ յայն նորածին գետակն, որ զանոնք ընդունելէ յետոյ գետ կը լինէր։

«Աւասիկ նոյն ինքն Նեղոս, գոչեց տօքթորն համոզմամբ։ Իւր անուան ծագումը գիտնոց հետաքրքրութիւնը գրգռած է, ինչպէս իւր ջրոյ ծագումն. յունարէնէն, ղպտերէնէն, սանսքրիտէն եկած կարծեցին, բայց ի՛նչ փոյթ վերջապէս, երբոր պարտաւորեցաւ մատնել իւր ականց գաղտնիքը։

—Բայց, ըսաւ որսորդն, ի՞նչպէս անտարակուսելի կրնանք լինիլ այս գետին եւ հիւսիսային ուղեւորաց գտած գետին նոյնութեան վրայ։

—Անհերքելի եւ անսխալ ապացոյցներ պիտի ունենանք, պատասխանեց Ֆէրկիւսոն, եթէ հովը տակաւին մէկ ժամ նպաստէ մեզ։»

Լեռները կը բաժնուէին իրարմէ, տեղի տալով բազմաթիւ գիւղերու, եւ շուշմայ, հաւամրգի եւ շաքարեղեգ բերող արտերու։ Երկրին բնիկներն յուզեալ եւ թշնամի կ'երեւէին. առաւել բարկանալու մօտ կը թուէին քան թէ պաշտելու. օտարականներ կ'զգային քան թէ աստուածներ։ Կը թուէր թէ Նեղոսի ակունքը փնտռելն իրենցմէ բան մը գողնալ էր։ Ուստի հրացաններու հասողութենէն հեռի կենալու պարտաւորեցաւ Վիքթորիա։

«Աստ իջնել դժուարին պիտի լինի, ըսաւ Սկովտացին։

—Աւելի գէշ այս բնիկներուն համար, ըսաւ Ճոյէ. մեզ հետ խօսակցելու բերկրութենէն պիտի զրկուին։

—Պէտք է սակայն գետնին իջնել, պատասխանեց տօքթոր Ֆէրկիւսոն, գո՛նէ քառորդի մը չափ. առանց որոյ չեմ կրնար ստուգել մեր երկրախուզութեան արդիւնքն։

—Անհրաժե՞շտ է ուրեմն, Սամուէ՛լ։

—Անհրաժեշտ է, և պիտի իջնենք, թէ եւ հրացանի հարուածներ փոխանակել հարկ լինի։

—Իմ գործիս կուգայ, ըսաւ Քէննէտի գգուելով զիւր կարբինն։

—Երբոր կամիք, տէ՛ր իմ, ըսաւ Ճոյէ կռուի պատրաստուելով։

—Առաջին անգամը չէ, պատասխանեց տօքթորն, որ զէն ի ձեռին գիտութիւնը մշակուած պիտի լինի. սոյն դէպքը պատահած է նաեւ Ֆրանսացի գիտնոյ մը, Սպանիոյ լերանց մէջ, երբոր երկրի Միջօրէականը կը չափէր։

—Անհոգ եղիր, Սամուէ՛լ, եւ վստահ եղիր երկու անձնապահներուդ վրայ։

—Պիտի իջնե՞նք, պարոն։

—Ո՛չ դեռ։ Մինչեւ իսկ պիտի բարձրանանք, որպէս զի լաւ ըմբռնենք երկրին ճիշդ ձեւերը։»

Ջրածինն ընդլայնեցաւ, եւ տասն վայրկեան չանցած՝ Վիքթորիա գետնէն երկու հազար հինգ հարիւր ոտք բարձրութեան մէջ կը սաւառնէր։

Անտի կը տեսնուէր գետին հետ խառնուող գետակաց անել ցանց մը։ Մեծ մասն արեւմուտքէն կուգային, բազմաթիւ բլրոց եւ բերրի դաշտաց մէջէ։

«Կոնտոքորոյէն հազիւ իննսուն մղոն հեռի ենք, ըսաւ տօքթորը կէտադրելով զիւր քարտէսն, եւ հիւսիսէն եկող երկրախոյզներուն հասած կէտէն ալ հազիւ հինգ մղոն հեռի։ Այժմ գետնին մօտենանք զգուշութեամբ։»

Եւ Վիքթորիա երկու հազար ոտքէն աւելի վար իջաւ։

«Այժմ, բարեկա՛մք, պատրաստ եղէք ամեն դէպքի։

—Պատրաստ ենք, պատասխանեցին Տիք եւ Ճոյէ։»

Վիքթորիա սկսաւ գետին եզրէն երթալ հազիւ հարիւր ոտք բարձրութենէ։ Նեղոս յիսուն ձողաչափ լայնութիւն ունէր անդ. եզերաց գիւղերուն բնիկները մեծ իրարանցման մէջ էին։ Երկրորդ աստիճանին տակ Նեղոս ուղղաբերձ ջրվէժ մը կը կազմէ տասն ոտնաչափ բարձրութեամբ, հետեւաբար անանցանելի։

(Շարունակելի)

մասը կը կազմէ ։ Այդ երկիրն որ եօթն անգամ ընդարձակ է Ֆրանսայէն ունի միայն 800,000 բնակիչ ։ Ընկերութեան ժողովներուն կը մասնակցին Ամուրեան գաւառի գլխաւոր նահանգապետն Պառոն Քորֆ և կոմս Իկնադիէվ ։ Ընկերութեան այդ ժողովներու մէջ ի նկատ առնուած է կարեւոր խնդիր մը, այն է երկաթուղի կառուցանել մինչեւ Խաղաղական Ովկիանոսն ։ Այդ ուղին պէտք է սկսի Թօմսքէն, պիտի անցնի Իրքուտսկի, Սրեթենսկի, Խապարովկի վրայէն մինչեւ Վլադիվօստոկ ։ Պառոն Քորֆ յայտարարեց թէ այն երկաթուղւոյ կառուցումն խիստ անհրաժեշտ է, Ռուսիոյ վաճառականութեան բարւոքման համար, մանաւանդ որ ռուսական կառավարութիւնն իւր գլխաւոր նպատակներէն մին ընտրած է ընդարձակել ռուս վաճառականութիւնն Խաղաղական Ովկիանոսի եզերաց վրայ, որպէս զի այս կերպիւ ծաւալէ իւր ազդեցութիւնը Չինաստանի, Ճափոնի և այլ շրջակայ երկիրներու մէջ ։

Ռուսիոյ ճանապարհային հաղորդակցութեան նախարարը Պետական Խորհրդի մէջ խնդրած է 4,019,986 ռուբլի բացառիկ վարկ մը երկաթուղեաց զօրացման համար, Ռուսիոյ վաճառականութեան զարգացման նպատակաւ ։ Սոյն գումարէն 3,225,000 ռուբլիով որոշուած է պատրաստել 1296 առեւտրական և 18 բեռնակիր վագոն կաւկասեան երկաթուղւոյն համար, այդ երկրի բերքերու արտածման և վաճառականութեան աւելի եւս դիւրութիւն ընծայելու նպատակաւ ։ Բայց ասոր 455,000 ռուբլի նշանակուած է Օրլով-Գրիազիան գծի բարւոքման և 340,00 ռուբլի եւս Մոսկուա-Կուրսկեան գծի բարւոքման համար ։

Ռուսիա, 1886 ին, Թղթադրոշմէ և նամակադրոշմէ ստացած է 16,437,446 ռուբլի հասոյթ ։

ԱՅՍ ԱՌՈՒՐ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

Լորտ Ռանտոլֆ Չըրչիլ, չուզելով այս միջոցիս յԱնգլիա գտնուիլ, և քիչ մ'ալ պէտք ունենալով իւր առողջութիւնը դարմանելու, փետր. 3ին Լոնտոնէ մեկնեցաւ, և ուղեւորեցաւ դէպ ի հարաւային Եւրոպա ։

—Պերլինի մէջ լուր տարածուեցաւ թէ Զօր. Պուլանժէ ծպտեալ շրջիր է ֆրանքօ-գերման սահմանաց վրայ, ռազմագիտական կարեւոր հետազօտութիւններ կատարելով ։

—«Ձմեռնային Պալատան» վերջին պարահանդէսին մէջ, Զարը ջերմ շնորհակալութիւն յայտներ է ֆրանսական դեսպան Պ. Լապուլէյի, Պուլկարիոյ խնդրոյն մէջ Ֆրանսայի հետեւած քաղաքականութեան համար ։

—Պուլկար պատուիրակները չեն կրցեր Աթէնքի մէջ Պ. Դրիքուբիսի հետ համաձայնիլ Մակեդոնիոյ խնդրոյն վրայ ։ Հելլէն նախարարապետը հաւաներ է Աթէնքի պուլկար գործակալի մը անուանման, բայց Մակեդոնիոյ խնդրոյն վրայ բանակցիլ յանձն չէ առեր ։

—Երեսփոխան Պ. Սիժիսմոն Լաքրուա փետր. 4ին տեսակցելով Պ. Կոպլէի հետ, յայտնեց թէ պատրաստ է, եթէ կառավարութիւնն հաւանի, հարցում մ'ուղղել Երեսփ. Ժողովոյն մէջ, Ֆրանսայի արտաքին քաղաքականութեան վրայ, այսու միջոց տալով Պ. Կոպլէի որ կրկնէ իւր խաղաղասէր յայտարարութիւն ։ Պ. Կոպլէ շնորհակալութիւն յայտնեց, բայց ըսաւ թէ աւելորդ կը դատէ նոր յայտարարութիւն մ'ընել նախարարութեան արտաքին աշխարհավարութեան վրայ, քանի որ նախարարութիւնն ամեն առթիւ արտայայտած է իւր խաղաղասէր դիտաւորութիւններ և քանի որ իւր յայտագրով ծանուցած է թէ պիտի շարունակէ Պ. տը Ֆրէյսինէի խաղաղասէր աշխարհավարութիւնը ։ Պ. Կոպլէ յարեց թէ այնպիսի յայտարարութեանց կրկնումն անպէտ է օտար ազգաց հետ յարաբերութեանց մասին ։ Սակարանի մէջ գնոց վերջին անկումը գլխաւորապէս Սակարանի դարձուածոց արդիւնք են ։»

—Գերման կառավարութիւնն ոստիկանային և այլ միջոցներով կը սեղմէ իւր հակառակորդաց ընտրական պայքարը ։ Փետր. 6ին, Պերլինի ոստիկանութիւնը գրաւեց ժողովրդային-ընկերվարական կուսակցութեան առ իւր ընտրողս ուղղած 400,000 օրինակ յայտագրերը ։ Գրաւեցան նաեւ Ալզասի ֆրանսասէր Երեսփոխանաց յայտագրերը, և փակեցան զանոնք հրատարակող թերթերն ու տպարանները ։

—Մակեդոնացի պուլկար Վոյվոտք որք ներկայ գտնուեր էին սերպօ-պուլկար սահմանաց վրայ ինկած Մակեդոնացւոց յիշատակարանին բացման՝ հեռագիր մ'ուղղեցին առ Աղեքսանդր Իշխան՝ ցաւ յայտնելով իւր բացակայութեան համար և մաղթելով որ շուտով վերադառնայ իրենց մօտ ։

—Աթէնքի կառավարութիւնը բանակը զէնքի տակ պիտի կոչէ ի մօտոյ՝ նոր հրացաններով վարժութիւն ընելու ։

—Գերման կառավարութիւնն իրօք փոխ պիտի առնու այս օրերս 300 միլիոն մարք, «բայց ո՛չ պատերազմի համար, այլ գանձային ընթացիկ դժուարութեանց դէմ դնելու համար »։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԵՐԵԿՈՒ ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ԺՈՂՈՎՆ Ի ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆ

Ինչպէս յայտնի է, Կայսերական Պալատան Քարտուղարութեան կողմէ ի Պատրիարքարան ուղղեալ պաշտօնագրոյ մը համաձայն, կը յայտարարուէր՝ թէ Պէշիքթաշի գերեզմանատունն, ուր արդէն երկար տարիներէ ի վեր մեռեալ չի թաղուիր, և որոյ քարերն հողին տակ ծածկուած են, Կայսերական Պալատան պարտէզներուն կից գտնուելով, հարկ կը դատուի որ բոլորովին միացուի այդ պարտէզներուն հետ ։ Ուստի, Պատրիարքարանը կը հրաւիրուէր պէտք եղած միջոցները տնօրինելու, սոյն միացումն իրապէս ի կատար հանելու համար ։

Այս խնդրոյ վրայ խորհրդակցելու համար, Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն արտասովոր ժողով մը գումարեց երէկ, հրաւիրելով ո՛չ միայն Խառն ժողովոյ անդամներն, այլ նաեւ Ազգ. Ժողովոյ Դիւանը, Նախաքննիչ Դիւանաց Ատենապետները, Տեսուչ Խորհրդոց Ատենապետները, Մայրաքաղաքիս բոլոր քարոզիչներն, Թաղականներն և աւագերէցներն ; և Պէշիքթաշի Թաղ. Խորհուրդն և երեւելիներն ։ Հրաւիրուած էին և ներկայ գտնուեցան նաեւ 1872 ի Վարչութեան անդամք, բացակայութեամբ նոյն Վարչութեան Քաղ. Ժողովոյն Ատենադպիր Ս. Փափազեան էֆէնտիի ։ Այս մեծ և արտասովոր ժողովոյ մէջ ժամերով խորհրդակցութիւնք եղան ։ Եկեղեցականաց կողմէ առաջարկեցաւ խնդիրն յանձնել Եկեղեցային Համագումար Ժողովոյ, և ի վերջոյ որոշուեցաւ խնդրոյն որոշումը թողուլ Խառն ժողովոյն, որ ի նիստ հրաւիրեալ է առաջիկայ չորեքշաբթի ։

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Երէկ, Ազգ. Պատրիարքարանի մէջ կատարուեցաւ Լրագրոյս Վարչական Խորհրդոյ Ատենապետ Սրվաճեան Կարապետ էֆէնտիի նշանախօսութիւնն ընդ Ազն. Օր. Սօֆի Մաքսուտի, ի ներկայութեան Վսեմ. Մաքսուտ Սիմոն պէյի, Բաղդէեան Կարապետ էֆէնտիի, Եուսուֆեան Տիգրան էֆէնտիի, Մերեհմջուլի Յարութիւն էֆէնտիի, Նորատունկեան Յարութիւն էֆէնտիի, Նէզրուղ Յարեթիկ էֆէնտիի, Ալլահեան Յարութիւն էֆէնտիի, և այլ բարեկամաց երկուց կողմանց ։

Հարսանեաց հանդէսը պիտի կատարուի յառաջիկայ երկուշաբթի, յՕրթագիւղ ։

ԱՐԵՒԵԼՑԻ ՈՒՍԱՆՈՂՔ Ի ՖՐԱՆՍԱ

Ժուռնալ տը Սէթ-ի մէջ կը կարդանք .

Եքոլ իրաւաբանական համալսարանի ուսանողներէն Պ. Միհրան Սվազլեանի նախաձեռնութեամբ, Եքոլի օտարազգի ուսանողներն աղերսագիր մը խմբագրած եւ ուղղած էին Ֆրանսայի Թղթատարութեան եւ հեռագրաց նախարարին՝ որպէս զի անցագնոյ զեղչ մը շնորհուի իրենց Մէսաժըրի Մարիթիմ ընկերութեան շոգենաւուց մէջ ։ Կ'իմանանք թէ մեր հայրենակից Պ. Միհրան Սվազլեանի ջանքերն յաջողութեամբ պսակուեր են ։ Արդարեւ հաճութեամբ կը ծանուցանենք թէ Մեսաժըրիի ընկերութիւնն 30 % զեղչ մը շնորհած է այն Արեւելցի ուսանողաց որք Ֆրանսա կ'երթան ։ Աւասիկ Պ. Սվազլեանի շնորհակալեաց հեռագիրն առ Պ. Լէյտէ, երեսփոխան Պուշ տիւ Ռոնի (Էքս), որ ի Բարիզ մասնաւորաբար աշխատած է այս գործին համար . «Օտարազգի ուսանողք իրենց ջերմ շնորհակալութիւնը կը յայտնեն առ ձեզ՝ ձեռք բերուած զեղչին համար ։» Պ. Լէյտէ ալ հեռագրաւ պատասխանած է . «Զգածուած եմ ձեր շնորհակալութիւններէն ։ Վերստին ընդունեցէք համակիր զգացմանցս հաւաստին ։»

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Կրթական Տեսչութեան Ազգ. Կեդր. Վարչութեան

Պ. Դաւիթ Քալանթարեանց՝ համբաւաւոր մանկավարժն, որ Գերմանիոյ Մանկավարժական ճեմարանի դասաւանդական ընթացքն աւարտած եւ Կ. Պոլիս եկած է, փափաքելով ծառայութիւն մ'ընել Պոլսոյ ուսուցչական դասուն, Ազգային Կեդրոնական Վարչութեան արտօնութիւն ստացած է մանկավարժական գիտութեան վրայ դասախօսել ատեն անձնուիրաբար ։

Հետեւաբար, Կրթական Տեսչութիւնս հրաւէր կը կարդայ մայրաքաղաքիս ազգային պատուարժան ուսուցչական դասուն, որ հաճի յառաջիկայ կիրակէ օրէն (փետր. 1) սկսեալ ամեն կիրակէ ժամ 7էն 10 ներկայ գտնուիլ յԱզգ. Կեդրոնական վարժարան Ղալաթիոյ և ունկնդիր լինել նորա հմտալի դասախօսութեանց ։

28 յունուար 1887
Ի Պատրիարքարանի Հայոց
Կ. Պոլիս

Տնտես. Խորհուրդն՝ այսօր կը գումարի Բերայի Թ. գ. Խորհրդարանն, ըստ յանձնարարութեան Քաղ. Ժողովոյ, քննելու համար Շիշլիի ազգ. գերեզմանատան հաշուական խնդիրն ։

Ծաղկասէր Տիկնանց Ընկերութեան Գործադիր Ժողովոյն կողմէ հետեւեալն հաղորդուած է մեզ ի հրատարակութիւն.

«Ընկերութիւնս պարտք կը համարի հրապարակաւ իւր շնորհակալիքը մատուցանել ամեն այն գթած անձանց որք փութացած էին պատասխանել իւր հրաւէրին՝ թատերական երկու ներկայացմանց համար որք տրուեցան յունուար 3ին և 7ին ի նպաստ ՀԱՄԱԶԳԵԱՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻՆ որ իւր խնամակալութեան ներքեւ կը գտնուի ։ Ընկերութիւնս կը փութայ նմանապէս շնորհակալ լինել այն անձանց որք իրենց աջակցութեամբ օգնած են իրեն՝ յաջողապէս ի գլուխ հանելու այդ երկու մարդասիրական հանդէսները ։»

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԻ ՋՈՒՔԷ
40 — փարա — 40

ՄԱՍԻՍ շաբաթաթերթին ներկայ շրջանիս մէջ գտնել սկսած ընդունելութեան շնորհիւ Թերթին խմբագրութիւնն աստիճանաւոր բարւոքումներ ներմուծելու հետամուտ է :

Մասիսի վաղուան թիւը պիտի պարունակէ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ մը Ռուսիոյ Հայոց դպրոցներու մասին նոր ծագած խնդրոյ մը առթիւ ։

ԳՐ. ԶՕՀՐԱՊԻ Թղթակցութիւն մը Իզմիրէն. երիտասարդ փաստաբանն, որ դատական կարեւոր գործով մը կը գտնուի Իզմիր, իւր տպաւորութիւններն կը գրէ Մասիսի ։ Բոլորովին եւրոպական ոճ մը ։

ԿԱՅԾՈՒՆ իւր թեթեւասահ ոճովը փոքրիկ ոտանաւոր մը «Հրազդանի երգը» վերնագրով ։

Մ. ՆՈՐԻԿԵԱՆԻ հմտալից և հետաքրքրական յօդուած մը Թուրքիոյ բոլոր լրագրաց մասին ։

ՀՐԱԶԴԱՆԻ «Օրուան կեանքը», մի քիչ Թունաւոր ։

Ա. ԱՐՓԻԱՐԵԱՆ կը վերջացնէ Դերասանուհին ։

Ռ. Հ. Թիֆլիզէն ղրկած է իւր երկրորդ Թղթակցութիւնը ։

ՑԻԿԱՌՕՅԷՆ զուարճալի յօդուած մը, Պիսմարք իշխանի հակառակորդի նկարագիրն ։

ԲԱՂԴԱՔԱԿԱՆ կարեւոր տեղեկութիւններ ։

(Յաջորդ թիւերու մէջ աւելի խնամոք պիտի մշակուի քաղաքական ճիւղը)

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՔՕՍՏԱՔԻ ՓԱՇԱ

Կրէտէի Նորընտիր կուսակալ Քոստաքի փաշա երէկ Բ. Դուռն երթալով իւր հրաժեշտի ողջոյնը մատոյց Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, Ներքին ու Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարաց եւ խորհրդական Վսեմ. Տատեան էֆէնտիի ։ Քոստաքի փաշա այսօր Սէլամլըքէ արարողութենէն յետոյ կայս. պալատ պիտի երթայ Վեհ. Սուլթանին ներկայանալու եւ երեկոյին իւր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի ։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Դեռ կանխահաս է, կ'ըսէ Լ. Հէրալտ, տեղեկութիւն հաղորդել Եգիպտոսի անգլ. գրաւման պայմանաժամի իջուցման նկատմամբ Սըր Տ. Ուոլֆի կողմէ Բ. Դրան մատուցեալ տեղեկագրոյն վրայ . սա միայն կարելի է ըսել թէ ծրագրոյն ընդհանուր յատակագիծն հիմնուած է այդ երկրին չէզոքացման առաջարկին վրայ ։ Երկու տարի առաջ այս դրութեան վրայ խորհրդակցեցան արդէն Հասան Ֆէհմի փաշա և Լորտ Կրանվիլ, բայց այլեւայլ պատճառներով չկրցան շարունակել բանակցութիւններն ։ Ամենէն մեծ դժուարութիւնք բարձուած է այժմ, հետեւաբար կարելի է շարունակել 1885ին բացուած բանակցութիւններն, առանց նոր ընդմիջման մը երկիւղ ունենալու ։

Անգլ. արտասովոր պատուիրակն յառաջիկայ շաբթուս բանակցութեան պիտի սկսի օսմ. պատուիրակաց հետ ։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՔԱՐԱՓՈՒՆՔ

Ծանուցուեցաւ վերջերս թէ Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը Բ. Դրան հաղորդած էր Կ. Պոլսոյ քարափանց շինութեան համար Միշէլ փաշայի կողմէ ներկայացուած ծրագիրն եւ յարակից թղթերը, խնդրելով Մեծ-Եպարքոսէն որ ցոյց տայ այն բարեփոխութիւնները զորս կայս. կառավարութիւնն հարկ կը դատէ ներմուծել անդ ։ Այս պաշտօնագրերը որք Թօփհանէի բարձրագոյն յանձնաժողովոյն քննութեան յանձնուած էին երկու օր առաջ Բ. Դուռը ղրկուեցան, հանդերձ հարկ դատուած բարեփոխմամբ, եւ Բ. Դուռն եւս Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան վերադարձուց զայն ։ Այս վերջինն այժմ պիտի ձեռնարկէ նշանակուած բարեփոխմանց համաձայն պայմանագիր մը եւ յանձնառութեանց տետր մը ծրագրել ։

ՊՈՒԼԿԱՐԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Պ. Պ. Զանքոֆ ու Վուլքովիչ և Սոպրանիէֆի պատուիրակք երէկ Բ. Դուռը գնացին ուր պուլկարական խնդրոյն վրայ բանակցութիւնք կատարուեցան նախագահութեամբ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և ի ներկայութեան Արտաքին գործոց նախարարի խորհրդական Վսեմ. Տատեան էֆէնտիի ։ Շատ մը խնդրոց վրայ համաձայնութիւն գոյացեր է Խնամակալութեան ներկայացուցչին և Պ. Զանքոֆի միջեւ ։

Հէրալտ կ'իմանայ թէ այն նիստին մէջ ճշդուեր է Պուլկարիոյ զանազան կուսակցութեանց թիւն որ է երեք և թէ յետ խորհրդակցութեան, վերջնապէս որոշուեր է Պուլկարիոյ նախարարաց Խորհուրդը կազմել վեց անձէ, իւրաքանչիւր կուսակցութենէ երկու անձ առնլով ։

Որոշուած է միանգամայն որ յաւարտ բանակցութեանց Մեծ Սոպրանիէն ի նիստ պիտի գումարի եւ Պուլկարիոյ իշխան պիտի ընտրէ այն անձն որոյ մասին Տէրութիւնք կանխաւ համաձայնած լինին ։ Երէկի նիստին մէջ բանակցութիւնք աւարտած չը լինելով, վաղը նոր գումարում մը տեղի պիտի ունենայ ։

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱՅԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Մոնիթէօրի ուղղեալ նամակներէ քաղուած)

ՍՕՖԻԱ, 23 Յունուար.— Խորհրդակայ Ազգային մեծ ժողովն ի նիստ գումարիլ փետրուար 4/16 ին, եթէ ի Կ. Պոլիս կատարուած բանակցութիւնք աւարտին յառաջիկայ շաբթու ։ Սոպրանիէֆի պատուիրակք սաստ կ'սպասէին փետր. 2/14 ին կամ 3/15 ին, յորում Պ. Զիվքոֆ եւս աւարտած կը լինի Պալքաններու այլ և այլ կողմերն իւր կատարած քննական պտոյտը ։ Շատ անհամաձայնութիւնք կան ընդմէջ Պ. Պ. Զիվքոֆի, Սդամպուլոֆի և Ռատոսլավոֆի, մէկ կողմէն, և Մուդքուրոֆ և Նիքոլայէֆ գնդապետաց ու Պ. Նաչէվիչի, միւս կողմէն ։ Առաջինք չեն համաձայնիր վերջնոց հետ, Աղեքսանդր իշխանի վերընտրութեան խնդրոյն վրայ ։ Հաւանական է որ այս վերջինք զիջում չընեն, վասն զի ջերմ քաջալերութիւն կը գտնեն այսպիսի յիմարութիւն մ'ի գործ դնելու, որ, հիւպատոսի մը խօսքին նայելով, չի կրնար ռուսական գրաւում յառաջ բերել, Աւստրիոյ արդի տրամադրութեանց պատճառաւ ։ Անհնազանդութեան ոգին կը սաստկանայ բանակին մէջ եւ Նիքոլայէֆ գնդապետը մեծ դժուարութեանց կը հանդիպի բարեկարգութիւնը պահպանելու համար, մանաւանդ Շումլայի, Ռուսճուքի և Վիտինի պահապան զօրաց մէջ, որոց սպաներէն շատեր կանոնաւոր յարաբերութեան մէջ են Կրուէֆ հազարապետին ու Պէնտէրէֆ հարիւրապետին հետ, և յարմար առիթի մը կ'սպասեն Խնամակալութեան դէմ ելնելու համար ։ Կառավարութիւնը խիստ հսկողութիւն մը ի գործ կը դնէ այդ քաղաքաց մէջ ։ Նամակատունք հրաման ստացած են գրաւել սպայից հասցէին ուղղեալ բոլոր նամակներն ու լրագիրները ։

Պատերազմական նախարարին հրամանաւ ռուսական լրագրաց ի Պուլկարիա մուտքն արգիլուեցաւ ։ պատկերազարդ թերթերը միայն պիտի բաշխուին նամակատանց կողմէ ։ Խնամակալութիւնը խորհած է միանգամայն թէ հարկ կա՞յ արդեօք նոյն արգելքը դնել նաեւ Փարիզի լրագրաց դէմ, ի բաց առեալ Թան եւ պատկերազարդ թերթերը ։ Սակայն այս մասին տրուելիք որոշումն յետաձգուած է ։ Առ այժմ, նամակատունք կը գրաւեն Տէպա եւ ֆրանսական ուրիշ լրագրաց այն թիւերն որք Խնամակալութեան հակառակ յօդուածներ կը պարունակեն ։

ՓԻԼԻՊԷ, 28 Յունուար.—Փաստաբան Պ. Անտոնոֆի տան մէջ եղած գաղտնի գումարման վրայ հաղորդած տեղեկութիւնքս (զորս թարգմանած էինք երէկ) կատարելապէս ստոյգ էին ։ Նաքիէֆ հարիւրապետն եւ իւր Մակեդոնացի ընկերն հինգշաբթի օրը Ադր. Պոլիս ուղեւորեցան երկաթուղիով ։ Այդ պարոնայք կը ճանբորդեն կեղծ անուամբ եւ կեղծ անցագրերով ։

ԱՍԻԱԿԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Այս առաւօտ Վառնայի շոգենաւով մայրաքաղաքս հասաւ Պ. Բրեհէլ, որ, ինչպէս կը յիշուի, Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան կողմէ հրաւիրուած է իւր ծրագրոյն և կազմած դրամատարց խմբին պայմանաց վրայ բանակցելու համար կայս. կառավարութեան հետ ։

—Չ'հաստատուեցաւ այն լուր թէ Պ. Պ. Ալդ-Սիֆէլտէր յաջողած են դրամատարց նոր խումբ մը կազմել յԱնգլիա, վերստին կայս. կառավարութենէն խնդրելու համար ասիական երկաթուղեաց շինութեան մենաշնորհը ։

Իրաւ է թէ Հայտար-փաշայի երկաթուղեաց տնօրէնին առաջարկութեամբ՝ Ղալաթիոյ դրամատանց մին հեռագրած էր Լոնտոնի պատուաւոր մէկ դրամատան թէ կ'ուզէ՞ երաշխաւորել Պ. Սիֆֆէլտէրի ծրագիրը ։ Դրամատունը պատասխաներ է «թէ ինք «մասնակցութիւն չունի բնաւ այդ «ձեռնարկին հետ, սակայն լսած է թէ «այն դրամատունն որ ոյժ կու տար «Ալդ-Սիֆֆէլտէրի առաջարկին, կարող «էր, ըստ ամենայն հաւանականու«թեան, երաշխաւորել 3-400 քիլոմետր «երկաթուղւոյ շինութիւն ։»

Միւս կողմէ կարծողներ կան թէ այդ վերջի դրամատունը որուն կ'ակնարկուի նոյն ինքն Փարիզի Էրլանժէր դրամատունն է որ դատի կոչուեցաւ վերջերս ։ (Մոնիթէօռ)

ՎՍԵՄ. ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Այս առուր Թուրք լրագրաց մէջ գոհունակութեամբ կը կարդանք Տպագրական Տեսչութեան հետեւեալ պաշտօնական յայտարարութիւնը .

«Սաատէթ լրագիրն իւր 636 թուոյն մէջ ծանուցած էր, իբր թէ Ելմտական Վսեմ. Նախարարին յանձնուած են մէկ քանի պաշտօնական գրութիւնք հաստատող թէ Անտառաց և Հանքաց ընդհանուր տնօրէն Գույումճեան Վսեմ. Պետրոս էֆէնտի զեղծումներ գործած է իւր պաշտօնավարութեան մէջ և թէ Վսեմ. Յակոբ փաշա կնքոյ ներքեւ առած է այդ պաշտօնագրերն որպէս զի օրինական գործողութիւնք կատարուին ։

«Տպագրական Տեսչութիւնը նկատելով որ այս տեղեկութիւն բոլորովին հակառակ է ճշմարտութեան, թէ Վսեմ. Պետրոս էֆէնտի իւր վարուք և հմտութեամբ վստահութեան արժանի պաշտօնեայ մ'է, և նկատելով որ այս կարգի անհիմն լրոց հրատարակութիւնն անճահ է ըստ ամենայնի, կը փութայ բոլորովին հերքել նոյն լրագրոյ այդ հրատարակութիւնը »։

ԿՐՕՆԻ ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆՆ Ի ԹՈՒՐՔԻԱ

«Այս խորագրոյն ներքեւ Revue de l'Eglise grecque-unie «Հանդէս Յոյն-կաթոլիկ Եկեղեցւոյ» անուն հանդէսն յօդուած մը հրատարակած է յորում կը պարզէ թէ կաթոլիկ եկեղեցին Թուրքիոյ մէջ կը վայելէ ազատութիւն մը որ կը մերժուի իրեն յեւրոպա ։ Աւասիկ քաղուած մ'այդ յօդուածէ .

«Այժմ որ մեր արեւմտից մէջ ամբարշտութիւնը կատաղաբար կ'աշխատի քանդել կրօնային և ընկերական սկզբունքներն, դիտողութեան արժանի է որ արեւելք կրօնապէս շատ աւելի յարգող է պահպանողական սկզբանց ։ Եւ երբ արեւելք կ'ըսենք, չենք իմանար միայն քրիստոնեայ ժողովուրդներն, հապա նաեւ օսմանեան կառավարութիւնը ։

«Անդ՝ իսլամ հաւատացելոց մօտ կ'ապրին քրիստոնեայ հին ժողովուրդք Յոյնք և Հայք, Պուլկարք և Կիւրճիք, Սուրիացիք և Քաղդէացիք, և պէտք է ըսել թէ՝ այդ այլազան ժողովրդոց հանդէպ՝ օսմ. կառավարութիւնը շատ աւելի լաւ կ'իմանէ կրօնական ազատութիւնը քան թէ արեւմտեան շատ մը կառավարութիւնք ։ Այսպէս, ի Թուրքիա, քրիստոնեայ հասարակութիւնք ինքնօրէնութիւն, կատարեալ ազատութիւն ունին պատրիարքաց և առաջնորդաց ընտրութեան համար ։ Պատրիարքը կը կառավարէ իւր հօտը, առաջնորդն՝ իւր թեմը, իւր վանքերը իւր դպրոցները ։ Կրթութեան գործը բոլորովին կղերականաց ձեռքն է և ամեն բանէ առաջ կրօնական է այն ։ Եկեղեցւոյ մէջ կատարուած ամուսնութիւնք քաղաքային զօրութիւն ունին ։ Ի մի բան Եկեղեցին՝ ընդ իշխանութեամբ Վեհ. Սուլթանին՝ կը վայելէ ազատութիւն մը զոր հեռի է ունենալէ եւրոպական պետութեանց մէջ ։ Կ. Պոլսոյ մէջ Հոգեգալստեան թափոր կը պտըտցնեն, որ արգիլուած է ի Փարիզ և ոչ իսկ Հռոմի մէջ ներեալ է ։

«Ասոր պատճառն այն է որ Օսմանցիք ուրիշ շատ մը ժողովուրդներէ աւելի պահած են յարգանք առ Աստուած, հետեւաբար և յարգանք առ այն պաշտամունս զոր Քրիստոնեայք կ'ընծայեն Աստուծոյ ։»

ՄԵՆԱՄԱՐՏ ՄԸ Կ. ՊՈԼԻՍ

Աւասիկ նորագոյն մանրամասնութիւններ այն մենամարտին վրայ որ ծանուցուեցաւ երէկ ։

Օսմանեան Րէժիի ընդհ. տնօրէն Պ. Օպուանօ պաշտօն յանձնած էր դերտնօրէն Հասան պէյի՝ քանի մը պաշտօնեաներով երթալ ոստիկանական շրջմայ մը հաստատել մայրաքաղաքիս մերձակայ այն գաւառակաց մէջ ուր ծխախոտի մաքսանենգութիւնն արգիլուած է ։ Հասան պէյ այս պաշտօնն ի գործ դրած միջոցին նամակ մ'ուղղած էր առ Պ. Օպուանօ որ նեղանալով անկից, Հասան պէյի վերադարձին բացատրութիւն մ'ունեցած էր նմա հետ . այս տեսակցութեան միջոցին խիստ բառեր փոխանակուած էին եւ վէճը կռուոյ մը կերպարանք առած էր ։

Այս միջադէպին վրայ է ահա որ Վսեմ. Նէճիպ փաշա եւ փաստաբան Նօրկիատօ էֆէնտի, Րէժիի ընդհ. տնօրէնին ներկայացած են իբր վկայք Հասան պէյի եւ զինու միջոցաւ հատուցում պահանջած են ։

Պ. Օպուանօ եւս նշանակած է իւր վկաները. սակայն չ'գիտենք տակաւին թէ մենամարտը տեղի պիտի ունենա՞յ իրօք և ո՞ւր ։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Պետական Խորհրդոյ օրէնսդրական ճիւղի անդամ Ֆէքրիտ պէյի ։

—Մաքրիտ օսմանեան նորընտիր դեսպան Թէվֆիգ պէյ ամսոյս 21 ին իւր պաշտօնատեղին ժամաներ եւ երկու օր յետոյ Սպանիոյ Խնամակալ Թագուհւոյն ներկայանալով իւր յանձնարարագիրը մատուցեր է ։

—Սէլանիկի շրջակայ զօրաբաժնին հրամանատար Ֆերիգ Հասան Խայրի փաշա, որ եօթներորդ զօրաբանակին մէջ պաշտօնի կոչուած էր, հինգերորդ զօրաբանակը փոխադրուեցաւ ։

—Դատական Նախարարութեան պաշտօնէից ընտրութեան յանձնաժողովը երէկ ի նիստ գումարեցաւ նախագահութեամբ Վսեմ. Ճեվտէթ փաշայի և զբաղեցաւ մէկ քանի պաշտօնէից ընտրութեամբ ։

—Երէկ, երեկոյեան դէմ, ցաւալի արկած մը պատահեցաւ Կիւմիւշկէրտան Ռուբէն էֆէնտիի, որ մազապուր զերծաւ մահու վտանգէ ։ Կիւմիւշկէրտան էֆէնտի երկու բարեկամաց հետ վար կ'իջնէր Զագմաքճըներու զառիվայրէն երբ հեծեալ զինուորական մը որ սրարշաւ կու գար՝ չկրնար ձին սանձել, և տապալեց զՌուբէն էֆէնտի, որ գլխէն ծանրապէս վիրաւորուեցաւ ։ Անմիջապէս օգնութեան հասան ամեն կողմէ և վերցնելով զնա զգայազիրկ՝ մօտակայ դեղարան մը տարին ուր նախնական դարմանները տրուեցան ։ Կիւմիւշկէրտան էֆէնտի ապա իւր տունը փոխադրուեցաւ ուր անկողնոյ կը ծառայէ այժմ ։

—Սեւ ծովու մէջ տիրող փոթորկին պատճառաւ Վառնայի թղթաբեր շոգենաւը չէր կրցած մեկնիլ ժամանակին, ուստի փոխանակ երէկի, այս առաւօտ հասաւ ի Կ. Պոլիս ։

—Երէկ Ղալաթիոյ և Բերայի մէջ զրոյց մը շրջեցաւ թէ Մասովայէն առնուած աննպաստ լրոց վրայ խռովութիւնք ծագեր են ի Հռոմ և ի Ֆլորենցիա և այս պատճառաւ խզուեր են Իտալիոյ հեռագրական թելերն ։ Այս զրոյցք անհիմն էին. Իտալիոյ մէջ ո՛ր և է անկարգութիւն չէ պատահած բաց ի փետր. 2ին արտաքին գործոց նախարարի պաշտօնատան՝ առջեւ եղած փոքր մէկ ցոյցէն որ կառավարութեան մտահոգութիւն պատճառելու բնութիւն չունէր ։

Երէկ հեռագիր չառնուելուն պատճառն էր Հռոմի և Օդրանդի միջեւ տեղացած ձեան սաստկութիւնն և Ադրիական ծովու ու Ալպանիոյ ծովեզերաց վրայ պատահած փոթորիկն ։

Կ'երեւի թէ ամեն ինչ հանդարտած է այժմ, վասն զի այս առաւօտ Գործակալութիւնք հաղորդեցին դրամական և քաղաքական հեռագրեր ։

—Ելմտական Նախարարութիւնն որ քանի մ'օր առաջ մէկ մէկ ամսաթոշակ վճարած էր կառավարական բոլոր պաշտօնատանց քարտուղարներու, այս անգամ եւս մէկ մէկ ամսաթոշակ վճարեց Ոստիկանութեան պաշտօնէից ։

—Երէկ աւստրիական շոգենաւով մեկնեցան մայրաքաղաքէս Ֆերիգ Հասան Թահսին փաշա և Սպայակոյտի անդամ Էօմէր փաշա ։

—Կիսաբաժնի զօրավար Նուրի փաշա, տնօրէն ուսմանց մայրաքաղաքիս զինուորական վարժարանաց, նախընթաց օրը մեռաւ յանկարծ և յուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ մեծ հանդիսիւ ։ Նուրի փաշա Նամըգ փաշայի փեսայն էր եւ իւր կրթութիւնն ստացած էր յեւրոպա ։

—Սպարապետութիւնն որոշած է երեք մաքրանոց շինել տալ ի Քլազօմէն, Հունգարիայէն գնուած ձիերուն համար որք քարանդինա կ'սպասեն այն տեղ ։

—Սըր Ալֆրէտ Սանտիսըն որ քանի մը բարեկամաց հետ որսի գացած էր Պրուսայի շրջակայ անտառները, մայրաքաղաքս վերադարձաւ ։

—Ներքին գործոց Նախարարութիւնը շրջաբերականաւ մը գաւառաց կուսակալներուն հաղորդեց Պետական Խորհրդոյ մէկ որոշումն որոյ համեմատ գաւառական իշխանութիւնք իրաւունք չպիտի ունենան ո՛չ մէկ պարագայի մէջ պետական պաշտօնեայներ բանտարկել, առանց Վեհ. Սուլթանի հրամանն ստանալու ։

—Ըստ տեղեկութեանց Թարճիմանի, Տէրսիմի Տէֆթէրտար Իպրահիմ էֆէնտի, որ վերջերս մայրաքաղաքս ժամանեց, պատմած է թէ իւր ուղեւորութեան միջոցին Տէրսիմի Խոզաթ գիւղաքաղաքին, մէջ և ի Քարբերդ երեք կանանց հանդիպած է իւրաքանչիւրն 150 տարեկան ։ Ասոնց երկուքը, հակառակ եղանակին սաստկութեան, արօր կը վարեն եղեր քաջառողջ և կորովի երիտասարդի մը նման ։

—Երէկ Մուտանիոյ ճամբով մայրաքաղաքս հասաւ Գարահիսարի զինուորական հրամանատար Օսման Բէքիր փաշա ։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ
ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Լոնտոն, 10 փետրուար

Ելմտական Նախարար Պ. Կոշըն ստուար մեծամասնութեամբ երեսփոխան ընտրուեցաւ Ս. Գէորգի Հանովըր Սգուէյր թաղէն ։

[illegible]

[illegible]

Ղալաթիա, 30 յունուար

[illegible]

3 ամիս Լոնտրայի վրայ	(պանքայի)	110 3/8
3 » »	(վճռ․կնին)	110 1/4
3 Բարիզի »	(պանքայի)	22 82 1/2
» » »	(վճռ․կնին)	22 90

[illegible]

Օսմանեան քօնսօլիտէ

		Դաշնկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց.	Սէրի Գ. կ.	14 27
Պօրսային գոցուելէն վերջը	»	14 30
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուելու	»	14 31
Բարձրագոյն գին	»	14 31
Նուազագոյն »	»	14 30
Կէս օրին	»	14 31

ԽՍԹԻԴՐԱԶԸ ՏԱՀՎԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	(Գ. կ.)	39 32
Այս առաւօտ	» »	39 32
Կէս օր	» »	39 34
փոխառութիւն 1858) » 1862)	Ա Սէրի	20 20
» 1860) » 1863) » 1872)	Բ »	13 20
» 1865) » 1869) » 1873)	Գ »	14 31

ԻՒՆԻՖԻԷ [illegible]

Երէկ երեկոան գոցուելու	77 20
Այս առաւօտ բացուելու Գ. կ.	77 20
Կէս օրին	77 20

ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹ

Սօսիէթէ ժէնէրալ	Գ. կ. Անգլ. Լր.	3 5
Քրէտի ժէնէրալ	Գ. կ. Օսմ. »	5 34
Գանք տը Գօնս	» »	5 20
Սօս. Շանժ է վալէօր	» »	3 12
Թրամվէյ	» »	277 1/2
Թունէլի երկաթուղի	ֆր.	32 23
Օպլիկասիօն տը Բրիօրիթէ	»	—
Բաժնեթուղթ Լաւրիօնի	»	80

Ընթացք դրամոց

Օսմանեան ոսկի	ղրշ.	100
20 Ֆրանքնոց	»	87 28
Անգլիական ոսկի	»	110 25
Բօլ իմբէրիալ	»	90 20
Քրիվէ	»	51 20
Ռուսայի Թղթադրամ	»	9 87
» արծաթ	»	80
Ֆիօրին		— —
Մէճ. արծ. (տաքը.)	»	107 1
Վեշնոց	»	102
Հինգնոց	»	102
Մէթալիք	»	98 10
Թասֆիէ	»	19 15

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՕՐՍԱ

Լոնտոն, 9 փետրվար, ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քօնսօլիտէ		100 3/4
Օսմ. »	Սէրի Գ. բացուելու	13 1/16
» »	» գոցուելու	13 1/8
» »	» Ա.	20
» »	» Բ.	13 1/4
» »	» Գ.	13 1/8
Օթօման 1871		68 3/4
փոխառութիւն 1877		79 1/4
Գանք Օթօման		9 1/8
Ռուսական փոխառ. 1873		91 7/8
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)		70 1/2
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)		93 3/4
Տայրա Սանիէ		67 1/2
Տօմանիալ (փոխառ. Բօշիլը)		90 3/4
Հունգարական պարտաթուղթ 4 %		— —
փոխանակութիւն Բարիզի վրայ		— —

Վիէննա, 9 փետրվար, ժամ 4 երեկոյ

փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	128 50
Օսմանեան երկաթուղի	15 50

Բարիզ, 9 փետրվար, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %		106 70
» » 3 %		77 35
Օսմանեան քօնսօլիտէ	Սէրի Գ. բացուելու	13 15
» »	» գոցուելու	13 15
» »	» Բ.	13
» »	» Գ.	13
Օսմանեան երկաթուղի		30 12 1/2
» Րէժիի բաժնեթուղթք		— —
Գանք Օթօման		479 37 1/2
Գրէտի Լիոնէ		531 25
» Ֆօնսիէ		1282 50
Բաժնետոմս Լիոնի		1212 50
Սուէզի ջրանցք		1930
Ռուսական 5 % 1877 ի		98
Իտալական Ռանթ		92 70
Եգիպտական միացեալ		355
Սպանիական (արտաքին)		60 3/4
Բրիօրիթէ թիւրք		330
5 % Չիլլենական		— —
Չեք Լոնտրայի վրայ		25 40

ՓԱՐԻԶ ՓԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Բարիզ, 10 փետրվար, ժ. 10 վ. 30 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	— —
Օսմանեան քօնսօլիտէ	13 35
Եգիպտական	362 50

ԺԱՆ ԲՈՒԱՂԻ — ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԿԱՀԿԱՐԱՍԵԱՑ, Նոր բացուած Բերայի Մեծ փողոցը, 127, և ի Գուլէ-Գալաթա, կալաթայի աշտարակին դիմաց և Նաղըշճը փողոցին քով, Թիւ 657 — ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԿԱՀԿԱՐԱՍԵԱՑ, նոյն փողոց Թիւ 657, 659, 661, 663 — Ամէն տեսակ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ — ՇՔԵՂԱԿԵՐՏ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ, ամէն ճոխութեամբ և կատարելութեամբ. — Ամէն տեսակ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ. — Սրահներու համար ամէն տեսակ օթոցներ, գանապէններ, Թիկնաթոռներ, աթոռներ. — Ամէն տեսակ ՄԱՀՃԱԿԱԼՆԵՐ և հազար տեսակ ուրիշ կարասիներ. — ՅԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ալ կ՚ընդունուին, կարճ պայմանաժամի համար. — ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ, ՎԱՅԵԼՉՈՒԹԻՒՆ, ԱԺԱՆՈՒԹԻՒՆ. Տուն. Չշփոթել ԲՈՒԱՂԻ ԵՂԲԱՐՑ վաճառատան հետ.

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ա.

ԿՐԹԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿ ՄԵՐ

Բ.

ՀԱՅ ՎԱՐԺԻՉՔ ԵՒ ՎԱՐԺԱՐԱՆՔ
Ի Կ. ՊՈԼԻՍ

Գրեաց
Յ. ՌՈՒԶԱՆ
Ի Նպաստ Ս. Փրկչեան Ազգ. Հիւանդանոցի
Գին 5 դահեկան

Կը գտնուի Ազգային Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան դրասենեակը, Կ. Պոլիս, Մեծ Նոր-խան Թիւ 49 և բոլոր հայ գրավաճառաց քով.

ՏՕՆ ԱՍՏՈՒԱԾԱՅԱՅՏՆՈՒԹԵԱՆ [1]

Է. Հայկական Աստուածայայտնութեան տօնն. —Օտարաց դատողութիւն.—Ոյք Զամչեանի Հայոց պատմութիւններն աչքէ անցուցած են, քաջ գիտեն նորա թէ քանի՛ ծանրագին եղած է Հայոց՝ Արևմտեայց ընդհանուր այս շարժման մասնակից չլինելով՝ միայն նախկին սովորութեան մէջ. Քանի՛ զրկանք և վնասք և հալածանք և ատելութիւնք, նախ ի Յունաց, ապա ոչ փոքր և ի Լատինաց. —Բիւզանդական կայսրութիւնն,—որ ի սկզբանէ անտի առաւել աստուածաբանութեան դպրոցի վարժոց մը եղած էր, քան թէ քաղաքագիտութեան մարզարան,—որ առաւել յօժարամիտ էր կրօնական անվերջ կռուոց կրկէսին մէջ իջնել, քան թէ պատերազմական դաշտի մէջ,—որ կը սիրէր աւելի հոգւոց փրկութեան խոյթ տանիլ, քան թէ իւր ժողովրդոց խաղաղ բարեկեցութեան,—այդ կայսրութեան կրսեմ մտատանջ զարմանալի հոգածութիւններէն և մին այն էր թէ ընդէ՞ր Հայքս՝ զՔրիստոսի Ծնունդն փոխանակ ի քսանեհինգ Դեկտեմբերի տօնելու, ի վեցն Յունուարի կը տօնեմք. Տարակոյս չկայ որ այդ հակառակութեանց մէջ բաժին ունէր մեծ՝ ռամիկն, որ իւր կոյր և մոլեռանդ կրօնամոլութեամբ՝ ամենէն անմեղ և անտարբեր իրեք կը շրջանը կը գրգռուէր.—զորօրինակ, այն օր, յորում ինքեանք (Յոյնք) զիւրեանց Դեկտ. 25ի տօնն մեծահանդէս կատարելով՝ ի պատիւ աւուրն նաև զպահս լուծանելու օրէնս ընդունած էին (Օրէնք Թէոդոսի Բ ի, Գիրք ԺԵ. Տիտ. Ե. Զամսարանաց, Ս. 5.), տեսնելն որ նոյն օր Հայք կը ժուժկալեն՝ Ցեմենկաց պահոց եղանակ լինելով, կը յուզուէին՝ զայն յանարգանս ինքեանց առնելով. Եթէ ռամկին տրամադրութիւնն էր այս, իսկ զի՞նչ և կղերականացն և կրօնագիտաց բարձրագոյն և գիտնական դասուն, որք հաւասար խաժամուժ ամբոխին՝ կը հակառակէին այս խնդրոյն մէջ ընդդէմ Հայոց, իրենց անարդարանալի ագիտութեան մասին լինելով թէ մոռացած էին ուրեմն լսպառ թէ ոչ բազում ժամանակաւ յառաջ իւրեանց իսկ Ս. Հարքն և Նախահարքը ոչ ինչ տարբեր սովորոյթ ունէին քան զՀայս յիբրդյայդմիկ. Ցանվայր հասաւ ագիտութիւնն կամ չարամտութիւնն, որ ինչպէս համաձայն հակառակութեամբ Առաջաւորաց կամ Ս. Սարգսի կոչուած պահոց դէմ զինուելով, ի ծաղր և ի կատականս՝ անգամ և անջուր առասպելս յօդեցին Արծրունի անուանելով յանուն Սարգսի ուրումն կախարդի և իւրոյ սնդին,—ոչ ինչ ընդհատ այլանդակս մտաբերեցին նաև այս Յայտնութեան տօնին կերպ կերպ մեկնութիւններ տալով. Եւթիմիոս Զիգաբենոս ոմն մնացն ի Կոստանդնուպոլիս ԺԲ դարու յիւրում մատենին Սպառազինութիւն վարդապետական (Panoplia Dogmatica) անուանեալ, և զհետ նորա ԺԴ դարու Նիկեփոր Կալլիստոս յիւրում Եկեղեցական Պատմութեան (ԺԸ, 53), համաձայն միմեանց կ՚ըսեն թէ Հայք ոչ առ այլ ինչ զԱւետիքն և զԾնունդ և զՄկրտութիւն ի միասին կը տօնեն ի վեցն յունուարի, եթէ ոչ՝ վասն զի «կ՚ուրանան զՔրիստոսի ծնունդն ըստ մարմնոյ եւ զհոգեւորդ ճշմարիտ մարդեղութեանն, և կը դաւանին թէ առաջօք ծնաւ Քրիստոս», —այսինքն՝ ոչ թէ իրապէս, այլ առերևոյթ կերպարանօք էր մարդանալն,— աղանդոյ մը վարդապետութիւն Երեւութականք կոչեցեալ, որոց դէմ պերճախօս ճառ մի գրած իսկ էր մերս մեծանուն կաթողիկոսն Յովհան Օձնեցի յԸ դարէ անտի (տպ. Վենետ. 1833). — Դարձեալ եւ Յովհաննէս ոմն եպիսկոպոս Կիտրոնի ի Թղթի իւրում առ Կոստանդին Կաբասիլաս կ՚ըսէ թէ Հայք զսովորութիւնն տօնելոյ ի միասին զԱւետիքն, զԾնունդ և զՄկրտութիւն՝ առած են Իքանիոս աղանդապետէն, որ զԴոկետեանցն կ՚ախտանայր (տես Cotetier, Patros Apostolici, տպ. 1724. հտ. Ա. էջ 316). — Թողումք ի Թիւ առնուլ և զԻսահակ ոմն Հայ, որ սուտանուն կաթողիկոսի տիտղոս առած զանձամբ ի Յոյնս կը շրջէր ի ԺԱ կամ ի ԺԲ դարու, և վատ չողոքորթութեամբ կամ վրէժխնդրութեան մտօք՝ իւր մայրենի եկեղեցւոյն վրայ զամենայն անտեղի սուտութիւնս յօդելով բանիւ և գրով, բաց յայլոց կը քարոզէր եւս թէ Հայք զԾնունդն և զՅայտնութիւն ի միասին կը տօնեն՝ իբր ի խորհուրդ զերկուս բնութիւնսն ի մի բնութիւն միաւորելոյ ի Քրիստոս, ըստ իւրեանց Եւտիքեան մոլորութեանն (՛). — Ցաւալի է ըսել որ այս ցնորամիտ մեկնութիւնք և քարոզութիւնք, որք յոյն լեզուաւ պահուած են յեւրոպական գրատունս, և հրատարակուելով ի Կոտըլիէէ և յայլոց, զիւրեանց ազդեցութիւնն կատարեցին անզգոյշ գիտնոց և աստուածաբանից վերայ.

Ոչ ինչ տարբեր եղանակաւ վարուեցան և Հռովմայեցիք ընդ Հայս նաև այս խնդրոյն մէջ. Վերոյիշեալն Կոտըլիէ ի նմին տեղւոջ՝ Պարիզեան գրատան գրչագրէ մը հանելով դարձեալ, հրատարակած է Հրաժարմանց ձև մը, զոր պարտ էին Հայ Եկեղեցականք տալ՝ երբ ի Հռոմէական եկեղեցին միանային, յորում ընդ այլս և այս գլուխ բանից. «Եթէ ոք ոչ տօնէ ի 25 մարտի զԱւետիքն, և ի 25 դեկտեմբերի զԾնունդն Քրիստոսի, եղիցի նզովեալ». Զեմ յիշեր քաջ, և ոչ այժմ ունիմ ի ձեռին զՊըրպերեան դաւանութիւնն, — զոր ամեն Հայ Արևելցի պարտի դաւանել երբ ի Հռոմէական եկեղեցին կը յարի, — տեսնելու համար թէ և ի նմա այդ պայմանն կա՞յ արդեօք թէ ոչ, սակայն զայս գիտեմք որ Հռոմէական Հայք ցայժմ դեկտեմբեր 25ն սովորած են զանց չընել. —Եթէ զՅունաց հալածանքն ագիտութեան ընծայեցինք կամ չարամտութեան (զի չգտանեմք այլ ինչ պատճառս), ի՞նչ բանի ընծայելու է նաև զայս Հռոմէական խստութիւնն որ Երեւել չափ կը հալածէ ազգային սովորութիւն մը, որ բոլորովին անմեղ է, բոլորովին անվնաս, և ինչպէս Շնորհալին Ներսէս կը վկայէ առ Մանուէլ կայսր «ոչ ինքնահաճութեամբ» ինչ հնարեալ սովորութիւն, այլ ամենահին, ինչպէս արդէն տեսանք, և ոչ ալ Տիեզերական ժողովոյ մը հակառակ իրեն բացարձակ և բացորոշ տնօրէնութիւն մը եղած է, ինչպէս եղաւ երբեմն Զատկական տօնին համար, թէպէտ և յայժմ եւ տօմարական հաշուոյ մը պատճառաւ՝ մասն մի ի Հռոմէականաց կը խոտորին սոյնպէս Եւրոպական տօնակցութենէ անպատեհ,— և վերջապէս, սովորութիւն մը կ՚ըսեմ, որ ոչ իսկ Թափուր է բարձր և վճիտ իմաստասիրութենէ և կամ քրիստոնէական իսկ օրինաց վարդապետութենէ, որ, ինչպէս ցուցինք ի վեր անդր, բարձրաձայն հրապարակային խոստովանութիւն մի է տօնդ Քրիստոսի Աստուածութեան, որ միշտ որն, և մանաւանդ ի ժամանակիս, գերագոյն կրպալու կարևոր է և բարեվայելուչ. Այսպիսի ուրեմն անմեղ, վայելուչ և սուրբ սովորութեան դէմ կարդալ՝ արդարև անուր է, ուստի և ոչ այլ ոգւոյ կարեմք ընծայել զայն, բայց միմ որ նախանձու աչօք միշտ հայած է և կը հայի Հռոմ ամենայն հին եկեղեցեաց վերայ, և մանաւանդ Արևելից, և կ՚ուզէ ինքնակամ զնոցա առանձնական երևելի կարգաց և սովորութեանց զշինուածն տապալել հարթել, որ ինքն միակ եկեղեցի ճանաչուի յաշխարհի՝ բարձր և կանգուն.

—Բայց Թողումք զայս կրօնական վէճս անօգուտս, «ուր մանաւանդ խնդրելը յուզեն, և ոչ զշինութիւն Աստուծոյ հաւատովք», Թողլով որ ինքն երանելի Առաքեալն յաւելու զնոցանէ. «Կամին լինել վարդապետք օրինաց, ինքեանք ոչ իմանան զինչ խօսին, և ոչ վասն որոյ և պնդեալ են»,—և անցնիմք մեք ի մեր հետազօտութիւնքս զմեր Եկեղեցւոյն վերայ այդ տօնին վերաբերմամբ.

Ը. Աստուածայայտնութեան տօնին հանգամանք ի Հայաստանեայց Եկեղեցւոջ.—Հայաստանեայց եկեղեցին՝ ընդհանուր փոփոխմանց մէջ՝ ինքն միակ նախկին սովորութեան մէջ անխախտ մնաց ըսինք. Բայց արդարև բոլորովին անխախտ մնաց ամենայն մասամբ հնոյն և վաղնջականին մէջ, քանզի կասկածելի է որ այդ համաշխարհական շարժումն և յեղափոխութիւնք որք շուրջ զիւրովք սահմանօքն կը կատարուէին ավլակա, ինքն ազդեցութիւնս կրած չըլլայ ի նոյանէ մեծ կամ փոքր. Գիտեմք ի պատմութենէ ընդ աչօտ որ ընդ ժամանակս ժամանակս ոչ փոքր յուզմունս ունեցած են և Հայք իրենց մէջ և ընդ օտարս այս տօնին պատճառաւ. սակայն այս պատմական աւանդութիւնք համեմատաբար վերջին ժամանակաց մէջ գիւղեալ անցից համար է. մեզ կարեւորն հնագոյնքն են և փոփոխմանն ժամանակակից դարուց. դժբաղդաբար այդ ժամանակին համար պատմական ինչ և բացայայտ տեղեկութիւնք գրաւորք կը պակասին բոլորովին, և ոչ համառօտ ինչ կը գտնուի, որ մեր հետազօտութեան դէթ ուղեցոյց լինէր. Սակայն եթէ այս ուղղակի առաջնորդութիւնն մեզ կը պակասի, այլ ոչ և անուղղակին. և այս անուղղակի առաջնորդքն և տեղեկացուցիչք են մեր եկեղեցական պաշտամանց մատեանքն, այսինքն Մաշտոց, Ճաշոց, Ժամագիրք, Շարակնոց, Տօնացոյց, և միով բանիւ՝ մեր Եկեղեցական պաշտամանց կարգք, որով ցայսօր կը վարի Հայաստանեայց Եկեղեցին.

Սակայն զայս մատեանքս ի մէջ բերելով, և միանգամայն առաջեւ դնելով նաեւ զմեր քննութեան բնաբանն, որ պիտի լինի՝ «քննել թէ զի՞նչ էր մեր եկեղեցւոյն նախկին հանգամանքն նախ քան զփոփոխումն այլոց Արևելեայց, և զի՞նչ յետոյ,» ամենայն ոք բնական կերպիւ երկբայութեան մէջ կ՚ընկնի, թէ ի՞նչպէս կարելի է այդու մատեանք զմեր նախկին դարուց զսովորութիւնս և զձևէ՝ պատմաբանօրէն և ժամանակագրապէս իսկ տեղեկանալ, և զանազանել զհինն եւ զնոր, յորմէ հետէ գիտեմք որ նոյն իսկ այդ եկեղեցական մատենից մէջ խառն ի խուռն չփոթեալ և ձուլեալ են ի մի մարմին հիներն և նորերն, և ի՞նչպէս հնար է զատել և որոշել զնոսա իրարմէ, և ի՞նչպէս խօսեցունել տալ այդ մունջ եւ անբարբառ իրաց, որ իւրաքանչիւր զիւր հասակն և զիւր տարիքն ինքնին պատմէ. — Կարի արդար և ստոյգ է այդ երկմտութիւնն, եթէ արդարեւ այդ գրահաշուականին նմանող առեղծուածոյն լուծման համար զայդ միակ ծանօթ եղըն ունենայինք միայն. բայց ունինք նաեւ երկրորդ եղր մի այլ, և երկուց օգնութեամբն կարող ենք բաւական հեշտաւ և շատ հաւանական ձեւով զմեր առեղծուածն լուծանել.

Այդ երկրորդ եղրն այլ եւս անծանօթ չէ մեր ընթերցողաց եւս, յորմէ հետէ նախընթաց բանից մէջ երկարօրէն հիւսեցինք եւ պարզաբանեցինք՝ պատմական և անտարակուսելի վաւերագրերէ հանելով, (թէպէտ և ոչ զամենայն վկայութիւնս մանր ի մէջ բերինք՝ առ ի չերկարել զճառս) թէ ի՞նչ վիճակներէ և կերպարանափոխութիւններէ անցաւ Յայտնութեանդ տօնն հնա զհետէ. Բայց որովհետեւ այդ պատմական նախագիծք կարի հարկաւոր է մեզ այժմ, ի դէպ կը համարիմք զնոյն երկրորդել զայն ամփոփ ձևով պատկերի մը տակ դնելով ըստ պարագայից և ըստ մերձաւոր Թուականաց.

ՍՈՒՔԻԱՍ Վ. ՊԱՐՈՆԵԱՆ

ՃԱՆԱՃԱՆՔ

ՀՐԵԱՅ ՊԱՊ ՄԸ

Պուքովինի (Աւստրիա) Սատակորա աւանին մէջ վերջերս եղական անձ մը կը մեռնի, Ապրահամ-Ֆաղթոյ Լայպման անուամբ. Հրաշագործ ռաբբին կ՚անուանէին զայն, և կերպով իւիք Բոլոնիոյ Հրէից մէկ մասին կրօնապետն էր. իւր աշխարհային իշխանութիւնը հոգեւորականին նման բոլորովին քահանայապետական փայլով մը շրջապատուած էր. Անծանօթ է այս տարօրինակ ռաբբին ծնունդն. հաւանականաբար միջին դարուն Լայպմաններէ մին հանրածանօթ եղաւ մի քանի սքանչելի բժշկութիւններով՝ որք նմա հրաշագործելու զօրութիւնն ընծայեցին. Ինչ որ ըլլայ, բազմաթիւ սերունդներէ ի վեր Լայպման ընտանիքէն մի անդամ Սատակորայի ռաբբին և Շտատտիմերու կամ «Արդարոց» աղանդապետի բարձր պաշտօններով կը զգեցուի. Այս աստիճանաւորաց իւրաքանչիւրը մահուան անկողնոյն մէջ կ՚ընտրէ իւր որդիներէն զայն որ պարտի իրեն յաջորդել, և այս ժառանգութիւնն ապահովապէս արհամարհելի չէ. Ռաբբունական պալատն բոլորովին մարմարինէ և պղնձէ կառուցուած հոյակապ շէնքն՝ կալիցիական Թշուառ փոքր քաղքին մէջէն կը բարձրանայ. Բացի մեծ երեցն իւր ընտանիքով մէկտեղ, շէնքը բաւական մեծ է պարունակելու համար դրանիկներ որոց թիւն 800ը կ՚անցնի եթէ հաշուենք նաեւ դրան առաջ պահակերութիւն ընող զինեալ խումբնները. Թագաւորաց թագաւորութեան մէջն գործածուելիք հանդերձանքներու նման՝ բոլորովին ոսկեզօծեալ են ռաբբիներու հանդերձներն. Երբ ուղեւորութիւն ընէ, գեղազարդ ոսկեձոյլ դահլի մը վրայ կը բազմի. Արեւելեան հրէից խումբ մը կուգայ անդադար պաշարել այս քահանայապետին նախասենեակներն, և մեծ տօներու օրերն ուխտաւորաց հոծ հանդէսներ կը լինին. Ուխտաւորք յաճախ մէկ կամ երկու շաբաթ յառաջ կը հասնին Սատակորա ու անդ բացօթեայ կը բանակին, մինչեւ բաղդն ունենան խորհուրդ հարցնելու և երկրպագելու հրաշագործ ռաբբին, զոր չեն համարձակիր չփոթել երբ մոլեռանդութեան մէջ կը հաղորդակցի աստուածութեան հետ.

Ունկնդրութեան խնդրագիրները պարտին ռաբբին քարտուղարներուն յանձնուիլ. Եթէ ներկայացողն աղքատ է, դուրս կ՚ելլէ մի փօրինով. բայց եթէ հարուստ է և գործն սովորական է, հարկ են բազմաթիւ ձեւակերպութիւնք և մեծագումար վարձք. Քարտուղարը կը քննէ նորա թղթերն, և կը պահանջէ գիր մը յորում յայտնէ թէ ինչ կ՚ուզէ ռաբբիէն. Պէտք է որ նա իբր նպաստ ռաբբին տայ 25էն 50 % իւր շահելիք գումարէն. Վերջապէս նուէրներ պէտք են նորա օժանդակութիւնն ընդունելու համար. վասնորոյ նախասենեկին մէջ ընծաներն հաւաքելու համար դրուած ամանն կը լեցուի ոսկի դրամներով, հին դրամներով, որք չգիտցուիր ո՛ր դարուն խորշերէն ելած են, ոսկերչութեան կտորներով, մարգարիտներով, հարուստ հրէուհիներու գլխոյ զարդերէն առնուած թանկագին քարերով.

Երբեք ռաբբին քաղաքակրթեալ հրէայ և քրիստոնեայ չընդունիր. Սակայն իւրեան գերբնական իշխանութեան ազդած հաւատը համայն շրջակայ երկիրներու մէջ տարածուած է, և նմա կը դիմեն ամենայն հիւանդաց համար, զորս բժիշկն լքած է. Այլ սակայն, դարման առնելն է, որ ամենեն աւելի կը դիմեն նմա, յերկինից զորդն հայցելու, որպէսզի երիտասարդ Իսրայելացիներն ճողոպրին զինուորական ծառայութենէն. Բոլոնիոյ Հրէայներն շատ կանուխ կ՚ամուսնանան, տասն-հինգ կամ տասնվեց տարեկան. քսան տարեկան եղած միջոցնին՝ արդէն ընտանիք մը ի գլուխ են զոր զինուորագրութիւնն թշուառութեան մէջ կը ձգէ, և սակէ զատ, իրենց կրթութիւնն այնպէս ստացած են՝ որ սոսկմամբ իմն կը դիտեն զօրանոցի հասարակաց կեանքն և զինուց պաշտօն. Ցոյնժամ ռաբբին միջնորդութիւնն աւելի թանկագին կը գնեն, և եթէ երիտասարդ Իսրայելացիներն հակառակ նորա աղօթից, հարկադրին ածիլելու իրենց գանգուրներն, և թողելու կին ու տղայ՝ զինուորական համազգեստ կրելու համար, ռաբբին համբաւն երբեք չարատաւորիր յանցանքն իրենց մեղաց և թերահաւատութեանն է. Սակայն քանի մը տարի կայ որ՝ ռաբբին նոյն իսկ փեսան չկրցաւ սպասել պաշտպանել զինուորութեան խստութեանցը դէմ. Շատունմաններն կ՚սկսէին տրտնջալ իւրեանց մեծին դէմ. այլ նորեկ զինուորաց մեկնման նախօրէին օրն սպարգայ զինուորին մի աչքն ելած էր. զայս գիտցած մը վերագրեցին և վերջնականապէս հաստատուեցաւ ռաբբին զօրութիւնն.

Այս անձին հարստութիւնն և պերճութիւնն արտաքոյ կարգի են. երբ խնճոյք մը տայ նորա կինն, ռաբբուհին, կը ցուցնէ զամեն ոք իւր ակնականաց գոհարներուն փայլովը. Այս տիկինն իւր դստերաց միայն հետ ամառը Վիէննայի շրջակայներուն մէջ անցնելու սովորութիւն ունի. Սատակորայէն իւր ամառանոցը կը տանի իւր հանդերձներն, հրեայ մատաղմառն, խոհարարն ու սպասաւորաց խումբ մը. Այնպիսի թանկագին զարդերով երևցած է ի տես հասարակութեան որ տեղւոյն գիւղապետն օր մը եկաւ աղաչեց նմա որպէսզի այդքան չպարզէ իւր ճոխութիւններն կամ նոյն տեղէն հեռանայ. Տիկին Լայպման գիշերոյն պարտիզին սեղանի վրայ ոսկեայ նիւթերէ բաղկացեալ կոյտ մը և 20,000 փիորինի արժէքով ադամանդազարդ հովհար մը ձգած էր. սոքա փորձութիւններ էին՝ որոց կարելի չէր ենթարկել գիւղին չքաւոր ժողովուրդն.

Սատակորայի ռաբբին իւր հետեւողներու մոլեռանդութեամբն և բազմութեամբն վախնալու անձ մ՚է, և նոյն իսկ ընտրութեանց մէջ նորա միջամտութիւնն երկնչելի է. աւստրիական իշխանութիւնք կը պատկառին անկէ, և Սատակորայի շրջակայ հողակալներն կը յարգեն զայն. հարկ է ըսել թէ այս պարոնն ստացած է՝ քաղքին մէջ՝ ոգելից ըմպելիներու մենավաճառութիւն, և թէ ուխտագնացներու բազմութիւնն իւրեան շահերն կ՚առաւելու. Ապրահամ Բաբբին որ այս օրերս վախճանեցաւ և որ սակայն հռչակաւոր էր իւր մարգարէական ձիրքերուն համար, յանկարծ կաթուածահար եղաւ առանց իրեն վախճանը կանխատեսելու և ժառանգորդն անուանելու, այնպէս որ երկու զաւակները վիճաբանեցան նորա յաջորդութեան համար. Ընտրութեան դաշտ մը բացուեցաւ. Կալիցիայէն և Ռումանիայէն 49 Թալմուտական գիտնականներ ի ժողով գումարուեցան ռաբբինական պալատին մէջ. ի վերջ բանի, որոշուեցաւ որ, Իսրայէլ երիտասարդագոյն երկու որդւոց՝ պիտի լինէր նոր հրաշագործ ռաբբին, քանզի ամենէն աւելի նա կը նմանէր դիմօք իւր հօրն. Նորա եղբայրն Յակոբ մասամբ իւիք մխիթարելու համար, 60000 փիորինի բաղդատաբար դոյզն գումարը տուին նմա, պայմանաւ որ Սատակորայէն հեռու ապրի՝ 5 անդամ 49 մղոն.

ՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ
ԵՐԿՐԱՉԱՓՈՒԹԻՒՆ
(ՆՈՐ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ)
Աշխատասիրեաց
ՎԱՀԱՆ Ս. ՀԱԶԱՐԱՊԵՏԵԱՆ
Հետեւողութեամբ՝ Ժ. ՏԱԼՍԷՄԻ

Սոյն դասագիրքն, որ հանրածանօթ չափագիտաց ոմանց կողմէ գնահատուած է, հետեւողութիւն մ՚է հռչակաւոր Ժ. Տալսէմի, որ Ֆրանսայի համայն վարժարանաց մէջ մեծ ընդունելութիւն գտած է.

Սոյն երկրաչափութեան մեծագոյն առաւելութիւնք են ո՛չ միայն սահմաններու դիւրիմանալի ճշդութիւնն, այլ մանաւանդ տեսականին հետ գործնականին միացումն.

Կեդրոնատեղին է ՊՕՂԱՃԵԱՆ ԳՐԱՏՈՒՆ Զապթիէճիլար-Եօգուշ, Թիւ 56. Կը վաճառուի նաեւ բոլոր գրավաճառաց քով ի գին 8 դահեկան. 1—4

ՌՈՒՍՈՒՄՆ ԲԱՐՈՅԱԿԱՆԻ
Ցօրինեաց
ՆՇԱՆ ՎԱՐԴ. ԱՅՎԱԶԵԱՆ

Նախնական կրթութեան յատկացեալ բարոյականի սոյնօրինակ դասագիրք մը առաջին անգամ ըլլալով ի լոյս կ՚ընծայուի, մեծ խնամով և բոլորովին գործնական ծրագրով պատրաստուած. իւր համառօտութեամբն հանդերձ, կը բովանդակէ ընկերային և անհատական պարտուց բոլոր սկզբունքներն, որոց ուսումն կրնայ յոյժ օգտակար ըլլալ դեռափթիթ հայ մանկանց բարոյական զարգացման. Մասնաւորապէս բարոյագէտ և մանկավարժ դաստիարակաց ուշադրութիւնը կը հրաւիրուի սոյն նորատիպ դասագրոյն կարեւորութեան վրայ.

Կը գտնուի ամէն գրավաճառաց քով, ի գին 5 դահեկան. Կեդրոնատեղին է Գալֆայեան գրատուն, Զապթիէճիլար փողոց, Թիւ 26. 2—20

ԳԱՄԷԼԻԱ
194 Մեծ—փողոց Բերա 194
ԱՐՏԱՔՈՅ ԿԱՐԳԻ ՎԱՃԱՌՈՒՄ
Զգալի նուազում ամենայն գնոց
ապրանաց
ՄԻԱԿ ԱՌԻԹ
Սեղանոյ մետաքսեղէն, բրդեղէն եւն.
ՑՈՅԺ ԱԺԱՆ ԳՆԵՐՈՎ
Այս վաճառումը պիտի սկսի Յունվարի 12,24 էն և պիտի տեւէ մինչեւ ց3/15 Փետրուար 1887.

Օ ՓԱՊՈՒՔ ՌԵԻՒՆԻ
340—ԲԵՐԱՅԻ ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ—350
Պօն Մարշէի քով (Նախկին տուն Շավէնի)

Միացեալ Գործարանաց մեծ վաճառատանց տնօրք. հաւատարիմ իրենց սկզբանց որ է իրենց ապրանաց մթերքը վերանորոգել ամեն եղանակին, որոշած լինելով ծանր զոհողութիւններ ընել, յունուար 12/24 սկսեալ կազմակերպած են արտասովոր վաճառում մը, գնորդաց համար յոյժ նպաստաւոր պայմաններով. Ուստի վստահ են թէ ամեն ոք պիտի փութայ առիթէն օգուտ քաղելով չափազանց զեղչեալ գնումներ ընել.

Մասն. Ձմեռն յառաջացած լինելուն պատճառաւ, ձմեռնային ապրանքները մանաւանդ մեծ զեղչով պիտի վաճառուին.

Աւասիկ ի վաճառ հանուած ապրանքները.

Ամեն տեսակ Բրդեղէնք և Մետաքսեղէնք, ֆրանսական և անգլիական ընտիր կտաւներ, ամեն գոյնէ Աստրախան, սեւ և գունաւոր Թաւիշք, Ժանեակք, Մառամբոլ, Ամերիգան, Ասուիք, տհգաբին քանակութեամբ Փալթօ եւ Կօչիկ, Հովանոցք, Շապիկք, ասուեայ Բաճկոնակք, Սեղանի Անձեռոցք և Սփռոց, Վերմակներ, Թաշկինակներ, Ձեռնոցք, Սեղմիրանք, և հազար ուրիշ նիւթեր արանց, կանանց և տղայոց համար.

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ԱՌԻԹ

Գեղաճիւս ժէրսէյներ, 80 ղրշէն 48 ի իջած.

Մետաքս Սաղէն, կանգունը 8 1/2 էն 3 1/2 ի

Բրդէ շրջազգեստներ, սկսեալ 6 1/2 ղրշէն.

Արանց համար զուտ բրդեայ բաճկոնակներ, սկսեալ 7 ղրշէն.

Կարասեաց համար Գրէթօն, կանգունը 1 3/4 ղրշ.

Ամերիկեան կտաւ, 24 կտորանոց ծրարն 28 ղրշ.

Ֆանելա զուտ բրդէ, կանգունը 2 1/4 ղրշէն սկսեալ.

Սեւ մերինոս, կանգունը 3 3/4 ղրշէն.

Որսի համար արանց ժիլէներ, 12 ղրշէն.

Գունաւոր ֆլանէլէ շապիկներ 12 ղրշէն

Հոտաւէտ իւղեր, Ժապաւէնք, Ժանեակք.

ՈՐՈՇԵԱԼ ԳԻՆ, ԿԱՆԽԻԿ ՎԱՃԱՌՈՒՄՆ
6—15

Երկրագործական մեքենաներու, արհեստից և հանրօգուտ շինութեանց գործիներու համար, խորհուրդ կուտանք մեր ընթերցողաց դիմել առ Խօզրըն Էֆէնտի, Գարաքէօյ, Տէյիրմէն խան. Այս տուն յարաբերութեան մէջ է Եւրոպայի և Ամերիկայի գլխաւոր գործարանաց հետ, և կրնայ հայթայթել անոնց ցուցակներն եւ ընթացիկ գներն, ինչպէս նաեւ գործարանաց ամեն տեսակ գործիներու եւ մեքենաներու տեղաւորման ծախուց յատակագծերը. Ամեն տեղեկութիւնք ձրիաբար կը տրուին, երբ մարդ յստակօրէն նշանակէ իւր փափաքածը.

ԻԼԱՆ

ՇԷՀԻՐ ԷՄԱՆԷԹԻ

Տօլմա-պաղչէ վէ Եէտի-գուլէ կազխանէլէրի իչիւն իւչ եիւզ իւչ սէնէսինէ մահսուսլէն լիւզումի օլան օն բէշ պին թօնօ կազ քէօմիւրիւնիւն շէրաիթը մուայէնէսի իլէ միւզայէտէ օլունմագ իւզրէ միւնագասաը տէրտէսթը իճրա օլունաջ շուպաթըն տէօրտիւնճիւ չարշէնպէհ կիւնիւ գարարը զաթիսի վիրիլէճէկլինտէն վէ իրթէսի բէնշէնպէհ կիւնիւ եիւզտէ պէշ թէմինաթը իճրա օլունաճաղընտան, Թալիպ օլանլարըն թէքլիֆնամէ աքչէլէրի իլէ պէրապէր Շէհիր Էմանէթի մէճլիսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

27 քեանունը սանի 302 3—3

ԻԼԱՆ

ՕՐՄԱՆ ՎԷ ՄԷԱՏԻՆ ՄԷՃԼԻՍԻ

Պուլղար տաղը մաւտէնը Հիւմայունը հասըլաթընտան օլարագ միվճուտ պուլունան 54,782 տիրհէմ ճէտիտ 777 քիւսիւր սիմ խալիս իլէ 215 տիրհէմ ճէտիտ 995 քիւսիւր ալթունըն միւզայէտէսի տէրտէսթը իճրա պուլունաճաղընտան վէ շուպաթըն 3ինճի պէնշէնպէհ կիւնիւ սաաթ 9 րատտէլէրինտէ գարարը զաթիսի վիրիլէճէկլինտէն, Թալիպ օլանլարըն տէբօզիթօլարը իլէ Մալիյէ Նէզարէթը ճէլիլէսի տահիլինտէ Օրման վէ Մէատին մուհասէպէճիլինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր.

29 քեանունը սանի 302

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Էվվէլճէ իլան օլունան միւնագասա խարիճինտէ գալան Էրթօղրուլ վէ Էթֆարիէ ալայլարը իւմէրա վէ զապիթանը իլէ էմսաֆը սաքիբիէլէ մախսուս մէյթալանըր վէ գաբուլթալարը միւնագասալարը իճրա օլունաճաղընտան, իթմայա Թալիպ օլանլարըն նիւմունէլէրինի կէօրմէք վէ շէրայիթինի աննամագ իւզրէ մահը հալը րումինին օթուզ պիրինճի ճումա էրթէսի վէ միւնագասայա պուլունմագ արզու խանէլէրին տախի շուպաթը րումինին իքինճի բազար էրթէսի վէ գարարը զաթիսի օնինճի սալը կիւնիւ վիրիլէճէկլինտէն վէ իրթէսի պէշ թէմինաթը բաղլիպ պուլունանլարըն եէվմի մէզքուրտա խասսա լէվազըմ տահիլինէ միւրաճաաթ էթմէլէրի իլան օլունուր.

29 քեանունը սանի 1887

Նօ. 14 1—3

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3.000.000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 5,978,946
ՀԱՍՈՅԹ 1885 ՏԱՐԻՈՅ 1,788,964

ՆՕ, ԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3.000.000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,131,348
ՀԱՍՈՅԹ 1885 ՏԱՐԻՈՅ 898,072

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի փոխադարձ ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած գրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև երբ ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուժած վնասնին 15,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 120,597

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գոմիսիօն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերոյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

ԵԹԷ ԿԸ ՀԱԶԱՔ

ԱՌԷՔ ՄԻԱՅՆ

ԺԷՐՕՏԷԼԻ ԲԱՍԴԻՅԼՆԵՐՆ

ՇԱՐՎԵՆԻՈՅ ՄԱՔՈՒՐ ԽԱՅԾՂԱՆՈՎ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ

Որք ծծելով եւ ուտելով կը ներգործեն ընդդէմ Հարբուխի, Բրոնշիդի, Դումի, Շնչարգելութեան, Ջայնի կերկերման, Խուլատապի եւլն։ Ամեն բժիշկք կը յանձնարարեն ԺԷՐՕՏԷԼԻ ԲԱՍԴԻՅԼՆԵՐՈՒ գործածութիւնն եւ կ'արգիլեն գործածել խայծղանի այլեւայլ շաքարահատերէն։

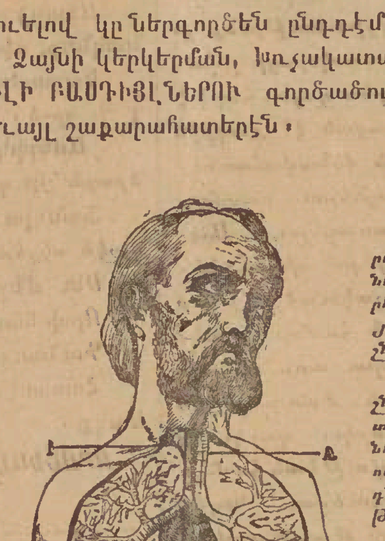

ԱՆՊԱՏԵՀՈՒԹԻՒՆՔ
Խայծղանի շաքարահատերու

1. ՄԱՐՍՈՂԱԿԱՆ ԽՈՂՈՎԱԿԻՆ, ուստից կ'իջնեն խայծղանի կարծր և անլուծելի զանազան հատիկներն որք բերնին մէջ չլուծուելով կ'երթան ստամոքը կ'իյնան, առանց գոյն ինչ խայծղան հաղորդելու շնչառական խողովակաց որոց սահմանեալ էին.

2. ԽՈՂՈՎԱԿԻՆ ՑԱՒԵՐԷՆ խայծղանի հատիկները կը մտնեն ստամոքսի մէջ և զայն բեռնաւորելով շաքարով և ժելատինի նիւթերով, յառաջ կը բերեն ստամոքսի անհանգստութիւններ.

3. ԱՂԻՔՆԵՐՈՒՆ մէջ կը կուտակուին այս հատիկներուն պատճառած անհանգստութիւնք և յառաջ կը բերեն Բորբոքում, Վէրք, Խիթ եւն, իրենց պարունակած ափիոնի, մորֆինի եւայլն պատճառաւ.

ՕԳՏԱԿԱՐՈՒԹԻՒՆՔ
Ժէրօտէլի բասդիլներու

Ա. ՇՆՉԱՓՈՂԵՐՈՒՆ մէջ ժէրօտէլի բասդիլներու գոլորշիները մեծապէս կը ներգործեն իրենց առողջարար և կազդուրիչ յատկութեամբ, քանի որ կը շնչուին ու կը ծծուին։

Բ. ԹՈՔԵՐՈՒՆ մէջ ժէն մի շնչառութեան կը հասնին ժէրօտէլի բասդիլներու գոլորշիներն և բնականաբար տարածուելով անմիջապէս ի գործ կը դնեն իրենց փրկարար ազդեցութիւնը.

(Բարիզի բժշկական ամենէն կարեւոր թերթն, կազէթ տէզ Օբիթօ, այսպէս կը խօսի բասդիլներուն վրայ. «Պ. Ժէրօտէլ պարզ միջոց մը գտած է խայծղանը մօտեցնելու համար շնչափողերու ամենէն նուրբ թելերուն մէջ, առանց պարունակելու վնասակար նիւթեր. Այս պայմանները, խայծղանին ազդեցութիւնն այնքան արագ է որ քանի մը Բասդիլներ կը բաւեն հազը դադրեցնելու։»)

ԺԷՐՕՏԷԼԻ ԲԱՍԴԻՅԼՆԵՐԸ անհրաժեշտ են ամեն անոնց որք ձայներնին կը յոգնեցնեն, արձակ օդի մէջ կաշխատին կամ իրենց պաշտամանց պատճառաւ ստիպուած են գրգռիչ գոլորշիներ կամ փոշիներ ածել, ինչպէս Գործաւորք, Ջաղացպանք, Կառավարք, Երգիչք, Դերասանք, Ատենաբանք, Քարոզիչք, Փաստաբանք, Ուսուցիչք, Դաստիարակք, երկաթուղեաց Պաշտօնեայք եւ եւ։

Տարին 100,000 է աւելի մարդիկ կը բժշկուին այս Բասդիլներով եւ
Պ. Ժէրօտէլ 40,000 է աւելի շնորհակալեաց նամակ ունի.

Ժէրօտէլի Բասդիլներն են խայծղանի միակ բասդիլներն որք վարձատրուած են Փարիզու 1878 ի Տիեզերական արուեստահանդէսի կողմէ, նախարարական որոշմամբ և ըստ խորհրդոյ Առողջապահական խորհրդոյ փորձերու ենթարկուած են, և Ռուսիոյ մէջ թոյլատրեալ են կայսերական կառավարութեան կողմէ, ըստ հաւանութեան բժշկական խորհրդոյ։

Իւրաքանչիւր տուփ կը պարունակէ 72 Բասդիլ, Ճիշդ և Ծանօթութեան գործածութեան եղանակի մասին. — Պահանջել գործարանի Նշանը

Ա. ԺԷՐՕՏԷԼ, դեղագործ ի Սէն-Մէնհուլ, (Ֆրանսա)

Կ. Պոլսոյ մէջ կեդրոնատեղիքն են Ֆանզուք եղբարք, Ն. Թէոտորիտէս և Դեղագործական Մթերանոցն, 35, Մեծ փողոց Կալաթայի։

* * *

ԿԵԱՆՔ, ԱՃՈՒՄՆ և ԳԵՂ ՄԱԶԵՐՈՒ։

ՄԻԼՐՕՏ

ՄԱԶԵՐՈՒ ՄԻԱԿ ՀԱՏՈՒԿ ՆՈՐՈԳԻՉ

Նոյնպէս իրենց առջի Թարմ գոյնին կը դարձունէ ճերմկած կամ գունաթափ մազերը. Կը դադրեցունէ անոնց թափելը. Կը մաքրէ գլուխը, կը վերջացունէ թեփը, ու մազերուն նոր կեանք, աճումն, փայլ ու գեղեցկութիւն կուտայ։ Կը վաճառուի երկու չափով՝ մեծ շիշերու մէջ։

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row). Նոյնպէս Բարիզ ու Նիւ Եորք։

Կը գտնուի Ն. և Ժ. Ֆանզիւք եղբարց բրիտանական դեղարանն, Բերա, Մեծ փողոց. Էտմընտ Գարուանա, Անգլիական մթերանոց, Նիւքսէն Դալաթերըմ. և Իգնատ Լագանէլլա, 433, Բերա Մեծ փողոց։

ՆՈՐՎԵԿԵԱՆ ԻՒՂ

ԿԱՄ ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՃՇՄԱՐԻՏ ԻՒՂ ՇԻՇԵՐՈՒ ՄԷՋ

Ն. ԹԷՈՏՈՐԻՏԷԻ

Այս ձկան իւղ քսան տարիէ հետէ կը յանձնարարուի մայրաքաղաքիս բժիշկներէն։ Այս առաջնակարգ պատրաստութիւն բազմաթիւ վկայագրեր ստացած է, երբ ամենէն ազդեցիկն այն ամեն հիւանդութեանց մէջ յորս մորու ձկան իւղ գործածել հարկ է։

Մորու ձկան իւղը մեծաքանակ և փոքրաքանակ կը ծախուի շիշերով ի

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԴԵՂԱՐԱՆՆ
Ն. ԹԷՈՏՈՐԻՏԷՍԻ

244, Բերայի Մեծ փողոց, 244

Կալաթա-Սէրայի ոստիկանատան դիմաց

ԳՈՒԻՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ՓՈՒԼԱՅԸՆՍ

Ծովային ապահովագրութիւն։ — Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Պ. Ժ. Վ. Ուիթոլ, Ուիթոլ խան Պահչէ-գաբու Պոլիս. կամ Ղալաթիա Մերթեքանի փողոց Իպլէթ բաշա խան Թիւ 6։ 507

ԳՐԱՍԵՆԵԱԿ

Ծովային ճեղքին և ցամաքային ապահովութեան.
Մէհմէտ Ալի բաշա խան, 2, Պոլիս

Ստորագրեալքս, Մ. ԹԻՒԼՊԷՆՏՃԵԱՆ եւ ԿՈՒ, պատիւ ունինք ծանուցանել վաճառականաց թէ Ընդհանուր Գործակատար անուանուած ենք Մանհայմի ՌԷԱՍԻՒՐԱՆՍ ՄԱՐԻԹԻՄ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ։

Compagnie de Ré-Assurances Maritimes de Mannheim

Այս ընկերութիւնն, Պայմանագրութեամբ հաստատեալ է կազմուած լինելով ծովային ապահովագրութեանց ուրիշ ընկերութեան մը հետ, ունի ընկերային միացեալ դրամագլուխ մը Փր. 15.000.000
Դրամագլխ. չքարերութ. հանուած 7.500.000
Պահեստի դրամագլուխ 775.000
Պահեստ ստանձնեալ վտանգներու և չվճարուած վնասուց համար 1.750.000

Ուրեմն, Մանհայմի Ռեասիւրանս մարիթիմ Ընկերութիւնն ամեն երաշխաւորութիւն կ'ընծայէ շոգենաւով, առագաստանաւով, երկաթուղւով եւ ներածեալ կամ արտածեալ ապրանաց ապահովագրութեան համար։

Ընկերութիւնը նաև մասնակից է «ԱՐԺԷԻՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ»

Union pour l'Assurance de Valeurs

և հինգ ընկերութեանց համերաշխութեան ներքեւ,

որք 30,500,000 Փրանքի

դրամագլուխ մ'ունին, յանձն կ'առնու ապահովագրել ամեն տեսակ արժէք, արժեթուղթ, կտրոն, պանքատմ, դրոշմեղէն եւն, որք կը ղրկուին թղթատարութեան և ուղրկտնդակաց միջոցաւ։

Այդ ընկերակցութիւնները կազմող ընկերութեանց անուանքն տպագրեալ են ապահովագրութեան մուրհակաց վրայ։

Կ. Պոլսոյ համար երաշխաւորեալ է Օսմ. կայսերական Պանքան։

Ււասիկ ընկերութեան ԴՐԱՄԱՏԵԱՐՑ անունները.

Բարիզ	Գանդուառ տ'էսգոնդ տը Բառի
Լոնտոն	(Լընտըն էնտ Գաունդի Պէնքին և ընկ. (Հնդկաստանի, Աւստրալիոյ և Չինաստանի Պանքա (Աւստրալիական միացեալ Պանքա
Համպուրկ	Պերլինի գերմանական Պանքա
Ամսդերտամ	Ամսդերտամի Պանքա
Անվէրսա	Աունէտրական վարկի Պանքա
Լիէժ	Ընդհանուր Պանքա Լիէժի
Պրուսէլ	Ընդհանուր ընկերութիւն յօգուտ ազգային ճարտարութեան
Մանհայմ	Վարկի հռենական Պանքա
Պերլին	Ս. Պլայխրէօտըր
Վիէննա	(Գրէտի Անշդալտ (Աունէտրական Պանքա Վիէննայի
Բեդերսպուրկ	Ժ. Է. Կիւնցպուրկ
Գոբէնհակ	Երկրագործական Պանքա Տանիմարքայի
Ճենովա	Բոտ. Հոֆէր և ընկ.
Զմիւռնիա	Տը Գռամէր եղբարք
Պուքրէշ	Ռումանիոյ Պանքա
Աթէնք	Ճարտարարուեստից վարկի Պանքա Յունաստանի

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալութեան գրասենեակը։ Պայմաններն և գներն յոյժ շահաւէտ։

Գործակալ-Համաձայնող, Հ. Օպէռ, փորձագէտ Վէրիդասի ծովային գործոց գրասենեկին, Սարոլճը խան, 6, Կալաթա։

Ընդհանուր Գործակատար
Մ. ԹԻՒԼՊԷՆՏՃԵԱՆ եւ ԿՈՒ

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրբուլի և Միջերկրականի միջև բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոննոյ
Քառնագ	4200	Սֆինքս	3000
Ֆէրօս	4000	Օսայրիս	3000
Օզիրիս	4000	Նեփթիս	3000
Սեզօստրիս	3250	Բերա	3000
Թիպս	3250	Լոտիւս	800
Մակտալա	3250	Օլիմպոս	800
Մարիօթիս	3250	Սեսիլ	700

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՈԼ և ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ
515 31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվրբուլ

ԲԱԲԱՅԵԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրբուլի, Միջերկրականի և Օտեսայի միջև կանոնաւորապէս բանող

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	Պէքս
Արարատ	2,500	Իսմիթ
Ալպանիա	2,500	Փրիւքշանք
Լաքոնիա	2,500	Ռեկլս
Մասէտոնիա	3,500	Մարշ
Բուլկարիա	2,800	Ֆօթերկիլ

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱՐԸ ԵՒ ԸՆԿ.
513 Գործակալ

ՍԻՆԿԷՐԻ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅՆԵՐԸ

Կը գտնուին միմիայն ի Պոլիս, Մահմուտ բաշա, 90, — ի Կալաթա Կլավանի խան, 2, — ի Բերա, Կալաթա Սէրայի դիմաց։
Ժ. ՆԻԷՏԼԻՆԿԷՐ

Վճարման դիւրութիւն
Զգուշանալ կեղծերէն։

ՔԻՒՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք ամէն շաբաթ կը բանին Լիվըրբուլի և Միջերկրականի միջև.

Ուղեւորք և ապրանք կ'ընդունուին Նիւ Եորքի, Պոստոնի, և Միացեալ Նահանգաց ու Գանատայի ամեն կողմերուն համար, նմանապէս Հավրի, Ռուէնի, Բարիզի, Լոնտոնի, Կլասկովի, Մանչէսդրի, Պրատֆորտի եւն եւն համար։

Ուղեւորաց համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի։

Ամեն շոգենաւու մէջ կայ կին ծառայող մը
Ընկերութեան շոգենաւերը նշանաւոր հանդիսացած են իրենց հանգստաւէտութեամբ և կանոնաւորութեամբ։

Մօրօքքօ շոգենաւը, նաւապետ Ֆէնուիք, փետր. 16ին Լիվրբուլէն աստ կ'սպասուի։

Գործակատար ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՕԼԻ
Թիւ 1 Քիւչիւք Հայի
511 փաշա խանի Ղալա

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիայի և Բոմպէյի միջև կանոնաւորապէս բանող

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յատուկ շոգենաւն է Մէկէ՛ մը որ փետրուար 30 ին Մարսիլիայէն և փետրուար 16 ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յատուկ շոգենաւն է Անատոլ որ փետրուար 14ին պիտի մեկնի։

Ուղեւորի և ապրանքի տեղեկութեանց

Նաւագիրքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆՈԹԷ ՐԸՊՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ
514 Մոմճեանէ փողոց, Թիւ 14

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք կանոնաւորապէս կը բանին Լիվըրբուլի և Արեւելքի միջև.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնո
Ալճէրիան	2500	Ֆավոնեան	3700
Ալզատիան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անտալուզեան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթենեան	2500	Իպերիան	5500
Արապիան	3700	Իլլիրիան	5500
Պավարիան	6000	Իզտրիան	5500
Պուլկարիան	6000	Լեսպիան	2200
Քասթիլեան	800	Լիկուրեան	2500
Սայբրեան	2000	Լիսպոն	800
Տուրօյ	700	Օփորթօ	700
Էճիփշըն	3700	Բերուիան	3800
Ֆամիան	3700	Վալենսիան	6800
Ֆալէրնիան	3700	Վիրճինեան	6800

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 34, 35, 36, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա.

Նաւատերք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվրբուլ

Գործակալութիւնք
Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնթէն.
Ճիպրալդար, Պ. Պ. Քարվըր Եղբարք
Աղեքսանդրիա, Կ. Լ. Վահման և ընկ.
Մալդա, Ա. Քամիլլէրի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրօկորտադոյ.
Զմիւռնիա, Պ. Ուիդոլ և ընկ.
512

ՏՈՄ ՏԱՐՈՒԱՆ ԾԱԶՕՂՈՒԹԻՒՆ

ՄԻՋԱՏԱՍԱԿԱՆ ԵՒ ԱՆՈՒՇԱՀՈՏ

ՃՇՄԱՐԻՏ ՓՈՇԻ

Սենեկաց եւ զգեստուց համար
Ա. ՄԻԼԱԳՈՂԻՉ
Ի Տուպէ (Պոլսոյ)

Կեդրոնատեղի ի Կալաթա, Մահմուտ Լոյտ խան, 2։

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ
ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ
Ընդ մէջ Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնո
Ալպանօ	2,000	Լէանտրօ	4,500
Անճէլօ	3,000	Մարէնկօ	4.300
Արկօ	1,300	Մարատոն	2,500
Գասսանօ	3,500	Միլօ	2,000
Գօլօրատօ	2,200	Նէրօ	2,000
Գրամօ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Գէյրօ	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գալիպսօ	2,500	Օտրանտօ	4,500
Գամէօ	2,100	Օտտօ	2,000
Գատօ	2,000	Բասիֆիք	1,200
Գօմօ	2,700	Բալէրմօ	3,200
Տիտօ	2,500	Բանտէր	1,700
Տօմինօ	1,800	Քիտօ	2,800
Էրատօ	2,600	Րիալթօ	4,400
Տրագօ	2,600	Րինալտօ	3,200
Ֆալքօն	800	Րօլլօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Րօմանօ	5,500
Ֆլամինկօ	1,600	Րօմէօ	3.500
Կալիլէօ	5,500	Սալէրնօ	4,000
Կիգանօ	2,200	Սաֆօ	2,000
Կոզօ	1,800	Սիլվիօ	2,000
Կրօտօ	2,200	Սօրէնտօ	4,300
Հանկօ		Թասսօ	1,200
Հէրօ	2,000	Թ. Ուիլսըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թիկէր	1,300
Հիւմպերգ	1,200	Թօլէտօ	2,800
Ճիւօ	2,300	Քուանտօ	3,600
Քէլօ	2,000	Եէտտօ	1600
Քօզօ	2,200	Զէպրա	3,000
Լէօ	2,000	Զէնօ	41,0

Թօլէտօ շոգենաւը, նաւապետ Մօնսօ, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն մեկնած է Յունվ. 31ին և ամսոյս 14ին աստ կ'սպասուի։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԷՏԷՐԻՔ ՀԻԼՏ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալ
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ
514 խան Ղալաթիա

ԵՐԿԱՆԱԳՈՐԾ առաջին կարգի և զուտ պղպատէ, կրելով ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՈՒԻԼ նշանը։

Կաշիէ ՓՈԿԵՐ ամեն մեծութեամբ, մեքենայներու համար։

ՌԵՏԻՆԻ իւղ մեքենայից համար։

ՄԱՀՃԱԿԱԼՔ երկաթէ և պղնձէ։

ՄԱՄՈՒԼՔ ընդօրինակութեան։

Զանազան տեսակ ԴԱՐՊԻՆԱԼ առարկայք։

Անգլիական ԹՈՒՂԹ տպագրատանց համար։

ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՈՒԻԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Վաճառական և ընդհանուր Գործակալ
ՑԱՆՁՆԱԿԱՏԱՐՈՒԹԵԱՆ
Դէօրդ պէյ խան, Նիւբսէն Դալաթերըմ
Ղալաթիա, Կ. ՊՈԼԻՍ

Միակ կեդրոնատեղի
ՄԻԼՆԸՐԻ ԴՐԱՄԱՐԿՂԱՑ
Որոնք գերազանց են ամենուրեք յաջող և բոցագերծ

Ցնորք համեմատ համար մեր վաճառատանց մէջ կը գտնուին վկայագրեր Անգլիական մէջ եղած փորձերու ապացոյցներ։

ԲԱԶԷ ԱՐԾԱԹԵՂԷՆՔ
Անգլիոյ նշանաւոր գործարանին
ՃՕՆ ՆՕՐԹԻԼ ԵՒ ՈՐԴԻՔ
ԱԾԵԼԻՔ, ՄԿՐԱՏՔ ԵՒ ՋՄԵԼԻՔ
Նոյն վաճառատան

ԲԵԴՐՈԼԻ ԼԱՄԲԱՐՆԵՐ
Նոր կատարելագործութեամբ շինուած, երկու լոյսով

Վաճառատունս յանձնարարութիւնով կ'ընդունի ամեն տեսակ ապրանքներ ապսպրել։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 1 Հոկտեմբեր (Ն. Տ.) 1886, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	Առաւօտ												Իրիկուն													
	4	6	8	2	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44				
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 15	6 44	7 12	7 45	8 9	8 40	9 10	9 44	10 20	10 48	11 22	11 50	1 30	2 1	2 54	3 41	4 9	4 42	5 11	5 39	5 55	6 37	...	...	...	...
Գում—գաբու	6 24	6 3	7 22	7 55	8 18	8 49	9 19	9 53	10 29	10 57	11 31	11 59	1 39	2 10	3 3	3 50	4 18	4 51	5 20	5 48	6 4	6 46	...	...	...	...
Եէնի—գաբու	6 28	6 57	7 26	...	...	8 53	9 23	...	10 33	11 1	11 35	12 3	1 43	2 14	3 7	3 54	4 22	4 55	5 24	5 52	...	6 50	...	...	...	...
Տավուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 34	7 3	7 32	...	...	8 59	9 29	...	10 39	11 7	11 41	12 9	1 49	2 20	3 13	4 ...	4 28	5 1	5 30	5 58	...	6 56	...	...	...	...
Եէտի—գուլէ	6 38	7 7	7 38	8 5	8 26	9 4	9 32	10 1	10 43	11 10	11 45	12 12	1 52	2 24	3 17	4 4	4 31	5 6	5 33	6 1	6 13	7 1	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 49	7 19	7 50	8 19	...	9 16	...	...	10 55	...	11 58	...	...	2 36	3 28	4 16	...	5 18	...	...	6 25	7 12	...	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	...	7 28	7 59	8 31	...	9 25	...	...	11 4	...	12 8	...	...	2 45	...	4 25	...	5 27	...	...	6 35	...	...	...	...	...
Քիւչիւք Չէք	...	...	...	8 40	...	...	...	...	...	...	12 16	...	...	...	...	...	...	...	...	...	6 43	...	...	...	...	...
....	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ—ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	Առաւօտ											Իրիկուն													
	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	41	43	1			
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէք	...	6 35	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1 52	...	...	...	...	...	...	...	...	6 25	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	...	6 44	...	7 41	...	8 40	...	9 39	...	...	11 21	...	2 1	...	2 54	...	...	4 42	...	5 50	...	6 36	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 25	6 54	7 27	7 51	...	8 50	...	9 49	...	...	11 31	...	2 11	...	3 4	3 51	...	4 52	...	6 ...	...	6 49	...	...	...
Եէտի—գուլէ	6 38	7 6	7 39	8 3	8 34	9 4	9 38	10 1	10 14	11 16	11 44	1 24	2 23	2 48	3 16	4 3	4 36	5 5	5 38	6 12	6 31	7 3	...	...	...
Սամաթիա	6 42	7 10	7 43	8 7	8 38	9 8	9 42	...	10 18	11 20	11 48	1 28	2 27	2 52	3 20	4 7	4 40	5 9	...	6 16	6 35	...	...	...	...
Տավուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի—գաբու	6 48	7 16	7 49	8 13	8 44	9 14	9 48	...	10 24	11 26	11 54	1 34	2 33	2 58	3 26	4 13	4 46	5 15	...	6 22	6 41	...	...	...	...
Գում—գաբու	6 52	7 20	7 53	8 17	8 48	9 18	9 52	10 10	10 28	11 30	11 58	1 38	2 37	3 2	3 39	4 17	4 50	5 19	5 47	6 26	6 45	7 12	...	...	...
Կ. Պոլիս	7 ...	7 28	8 1	8 25	8 56	9 26	10 ...	10 18	10 36	11 38	12 6	1 46	2 45	3 10	3 38	4 25	4 58	5 27	5 55	6 34	6 53	7 20	...	...	...
....	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրի գիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջև բանող կառախմբաց մէջ միայն. Թիւ 1 և 2 կառախումբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վակոններ. միւս կառախումբերն ունին միայն Բ. և Գ. կարգի վակոններ։